

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

BAREVNÁ ŠKOLKA

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA KUNÍN

OKRES NOVÝ JIČÍN

PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

MATEŘSKÁ ŠKOLA

Obsah

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	4
2	OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	5
2.1	Historie školy	5
2.2	Současný stav	5
3	PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	6
3.1	Věcné podmínky.....	6
3.2	Životospráva	9
3.3	Psychosociální podmínky.....	9
3.4	Podmínky pro zajištění bezpečnosti.....	11
3.5	Provozní podmínky a organizace.....	12
3.7	Personální a pedagogické zajištění.....	13
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	13
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných	13
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	13
3.11	Spoluúčast rodičů (zákonných zástupců)	13
3.12	Možnosti další spolupráce.....	14
3.13	Zprostředkování pravidelných nadstandardních aktivit ve škole.....	15
4	ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ.....	16
4.1	Počet tříd a jejich charakteristika.....	16
4.2	Pravidla pro zařazování dětí do tříd	16
4.3	Výčet činností, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelů v každé třídě	17
4.4	Přijímání dětí do MŠ k předškolnímu vzdělávání, ukončení předškolního vzdělávání.....	17
5	CHARAKTERISTIKA ŠVP	18
5.3	Organizace vzdělávání podle ŠVP.....	20
6	VZDĚLÁVACÍ OBSAH – INTEGROVANÉ BLOKY	24
6.1	Co dělají?	27
6.2	Jak se chovají?	28
6.3	Jaké to je?	29
6.4	Co se může stát když?	30
6.5	Svátky, oslavy, tradice	31
7	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – TZV. SKRYTÉ KURIKULUM.....	32
8	PŘÍPRAVA NA VSTUP DO ZÁKLADNÍ ŠKOLY	33
9	VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ VE VĚKU 2 – 3 LET	35

9.1	Historie vzdělávání dětí mladší 3 let v MŠ.....	35
9.2.	Současný stav podmínek pro vzdělávání dětí mladší 3 let v MŠ	35
10	VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	37
10.2	Vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními	37
10.3	System péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními	38
10.4	Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními.....	39
11	VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH.....	40
11.1	Pojmové vymezení	40
11.2	System péče o nadané a mimořádně nadané děti.....	40
12	EVALUAČNÍ SYSTÉM	41
12.1	Prostředky evaluace	41
12.2	Postup při provádění evaluace	41
12.3	System evaluačních procesů	42
12.4	Evaluace dlouhodobá	42
12.5	Evaluace krátkodobá, průběžná	42
13	ÚČAST ŠKOLY V PROJEKTECH	47
13.1	Probíhající projekty.....	47
13.2	Plánované projekty.....	47
14	SEZNAM PŘÍLOH ŠVP BAREVNÁ ŠKOLKA.....	48

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

- **PŘEDKLADATEL**
NÁZEV ŠKOLY: ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA KUNÍN, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE, OKRES NOVÝ JIČÍN
ZAŘÍZENÍ MATEŘSKÁ ŠKOLA
ADRESA: KUNÍN 346, 742 53
IČO: 70987513
IZO: 600138119
ŘEDITEL ŠKOLY: Mgr. Machýčková Ivana
KONTAKT: 556 749 714
machyckova@zskunin.cz
www.zskunin.cz
VEDOUCÍ UČITELKA: Mgr. Šťastná Renáta
KONTAKT: 556 749 325
stastna.renat@zskunin.cz
www.zskunin.cz
ZPRACOVALA: Mgr. Šťastná Renáta
- **ZŘIZOVATEL**
NÁZEV: OBEC KUNÍN
ADRESA: KUNÍN 69, 742 53
STAROSTA: NOVOSADOVÁ DAGMAR
KONTAKT: 556 749 342
obec@kunin.cz
www.kunin.cz

PLATNOST DOKUMENTU: OD 2. 9. 2019
ČJ: ZŠ 457 / 19

DOKUMENT PROJEDNÁN A SCHVÁLEN NA PEDAGOGICKÉ RADĚ
DNE 26. 8. 2019

Mgr. Machýčková Ivana, ředitel školy

2 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Historie školy

Česká mateřská škola v Kuníně vznikla v období první republiky. Školství a pokrokové výchovné metody však měly v obci tradici od dob panování vzdělané ženy, hraběnky Marie Walburgy Harrachové (v 18. století).

V sedmdesátých a osmdesátých letech 20. století byly v obci provozovány dvě mateřské školy. Jedna obecní, s jeslovou třídou, druhá závodní mateřská škola (VŠV Kunín) v nové, účelové budově z roku 1967.

V roce 1991 byly mateřské školy sloučeny, zřizovatelem se stala Obec Kunín. Bylo rozhodnuto, že dvoutřídní mateřská škola bude provozována v novější, účelové budově. V letech 1995-1998 byla zřízená přechodně třetí třída mateřské školy pro předškoláky v družině základní školy. V letech 1999-2008 byla provozována opět jen dvoutřídní mateřská škola.

Od roku 2008 byla opět zřízena třetí třída mateřské školy v prostorách školní družiny základní školy, předpokládaná doba provozu byla jeden až dva roky. Přesto, že byla tato třída v provozu i další roky, měl zřizovatel, spolu s vedením školy, snahu pružně reagovat na aktuální situaci v obci, a proto zřídil ke 2. 5. 2013 další, čtvrtou třídu mateřské školy v rekonstruovaných prostorách bývalé obecní knihovny. Předpokládalo se, že asi 2 roky budou odloučená pracoviště v provozu souběžně, a pak se dočasná třída v ZŠ zruší.

Předpokládané zrušení třídy v základní škole se spolu s postupným nástupem dvouletých dětí do mateřských škol ukázalo jako nereálné a vedení školy a zřizovatel naplánovali nejdříve rekonstrukci prostor třídy MŠ v ZŠ a nyní, v roce 2017, jedná o rekonstrukci jiných obecních prostor, kde by čtvrtá třída MŠ mohla být provozována (prostory v ZŠ potřebuje využít družina ZŠ).

K významným událostem patří povodně v červnu roku 2009. Budova MŠ byla zasažena bleskovou povodní (přízemí bylo zaplaveno do výšky 70-90cm). Díky zřizovateli, i darům občanů a firem, byl provoz školy obnoven po 2 měsících.

Od 1. 1. 2003 patří organizačně zařízení Mateřská škola pod ředitelství Základní školy. Společně se školní jídelnou a školní družinou tvoří subjekt Základní škola a Mateřská škola Kunín, p. o., okres Nový Jičín.

2. 2 Současný stav

Obec Kunín má asi 1600 obyvatel. Obec je zřizovatelem příspěvkové organizace Základní škola a Mateřská škola Kunín. Základní škola je úplná, devítitřídní, mateřská škola má od 2. 5. 2013 4 třídy.

Od 1. 9. 2013 má mateřská škola v obci dvě třídy v původní účelové budově, jednu třídu v budově základní školy a jednu třídu v prostorách bývalé obecní knihovny. Plánované jsou úpravy obecních prostor pro přemístění třídy ze ZŠ.

Zaměření mateřské školy je všeobecné, školní vzdělávací program se jmenuje Barevná školka. V programu jsou zapracovány a využívány některé prvky alternativních škol (programu Začít spolu, Zdravá škola, Montessori pedagogika, Daltonský plán, Integrovaná tematická výuka aj.).

3 PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné podmínky

Dvě třídy mateřské školy (Berušky a Sluníčka) v účelové budově

Účelová budova mateřské školy se nachází v klidnější části obce v blízkosti zámku a kostela, v blízkosti autobusové zastávky Kunín, u kovárny. Budova byla vybudována v sedmdesátých letech, do užívání byla předána 1. 12. 1967. Celková rekonstrukce proběhla v roce 2007 a 2008 (výměna oken a vstupních dveří, zateplení budovy, vytvoření nové fasády, oprava střechy a komínů, obnova sanitární techniky, umývárny a toalet, úpravy ve školní kuchyni), další velké opravy proběhly v letech 2008-2010 po povodni (obnova kotelny, školní kuchyně, zdiva a podlah v přízemí).

Třídy mateřské školy mají kapacitu 26 dětí, do mateřské školy v účelové budově může být tedy přijímáno 52 dětí. Počet dětí ve třídě může být nižší, pokud je poskytováno předškolní vzdělávání dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Snižování počtu dětí ve třídách nastane zřejmě i díky přijímání dětí mladších tří let.

Před budovou je místo pro parkování aut, za budovou se nachází školní zahrada (vybavena hracími a tělovýchovnými prvky, doplněná 2 uměle vytvořenými kopci). Pozemek je oplocen. Plot v přední části je tvořen dřevěnými barevnými pastelkami a je výraznou dominantou mateřské školy.

Budova je dvoupatrová. V přízemí se nachází zázemí školy – školní kuchyně, kotelna, prádelna, úklidová místnost a dvě šatny pro děti a šatna pro zaměstnance. Od roku 2008 je zřízena v přízemí místnost pro individuální práci s dětmi (převážně logopedickou). V patře se nacházejí dvě třídy s hernami a sociálním zázemím (umývárny, toalety, místnost pro lehátka a lůžkoviny) a přípravná kuchyňka a kancelář. Prostory jsou vymalovány, vyzdobeny, pravidelně kontrolovány z hlediska požární ochrany a bezpečnosti.

Mateřská škola je napojena na veřejný vodovod a kanalizaci. Je vytápěna zemním plynem, kotelna se nachází v budově, v přízemí. Jídlo je připravováno ve vlastní kuchyni. Kuchyně je vybavena spotřebiči a pomůckami, většina vybavení byla obnovena po povodni v roce 2009. Prádelna je využívána pro praní ochranných oděvů zaměstnanců a pro příležitostné praní ručníků, podložek či látkových hraček dětí, je vybavena automatickou pračkou a žehličkou. Běžné pravidelné praní lůžkovin je zajišťováno externě v prádelně v Novém Jičíně.

Šatny dětí jsou vybaveny šatnovými boxy vyrobenými na míru. Každé dítě má své místo označené značkou, boxy jsou vytvořeny tak, aby bylo umožněno ukládání oděvů a obuvi dětí. Součástí boxu je i lavička pro sezení dětí. Šatna pro dospělé je vybavena osobními šatnovými skřínkami, stoly s židlemi a věšáky a ledničkou pro zaměstnance.

Třídy dětí jsou vybaveny účelovým nábytkem – stoly a židličkami ve třech výškových velikostech, skřínkami a policemi pro uložení učebních pomůcek, knih, hraček a materiálu a stoly pro učitele. Herny jsou pokryty celoplošným kobercem a také jsou vybaveny nábytkem. V každé herně je relaxační koutek, kam se děti mohou kdykoliv uchýlit k odpočinku. Pro odpočinek dětí po obědě jsou pořízena lehátka a lůžkoviny, která jsou ukládána v kumbálu vedle herny. Součástí tříd jsou umývárny, toalety a sprchové kouty. Kromě hraček a učebních pomůcek se ve třídách a hernách

nacházejí audiovizuální pomůcky (přehrávače na cd nosiče, interaktivní tabule v jedné ze tříd, televize, přehrávač DVD a videa v druhé ze tříd).

Přípravná kuchyňka je vybavena nábytkem, nádobím a přístroji pro potřeby školní kuchyně při výdeji jídla dětem i zaměstnancům. Nově byl pořízen elektrický výtah pro přesun jídla a nádobí z přízemí do patra a naopak.

Kancelář v patře slouží k jednáním s rodiči a návštěvami a k vyřizování administrativy, nachází se zde odborná knihovna pro pedagogy, archív a sklad výtvarného materiálu. Je vybavena počítačem (s přístupem na internet) pro vedoucí učitelku i pro pedagogy, kopírkou, tiskárnou a laminovacím přístrojem.

V mateřské škole jsou prostory vymezeny barvami – dveře, veřeje, kliky, hrany nábytku jsou v odpovídajících barvách (podle názvu třídy Berušky – červená, Sluníčka – žlutá, provozní místnosti – zelená, kancelář – modrá). Podle barev tříd jsou pro děti pořízena trička na společné akce.

Provozní doba MŠ v těchto třídách je od 6. 00 do 16. 00 hodin, ke spojování tříd dochází v brzkých ranních a pozdních odpoledních hodinách, případně výjimečně z organizačních důvodů i během dne (nikdy ale není překročena kapacita třídy). Do těchto tříd bývá slučován provoz v době prázdnin školáků a ve chvílích, kdy musí být třídy spojeny z výjimečných organizačních důvodů.

Třída Mateřské školy (Žabičky) v budově základní školy

Třída mateřské školy byla zřízena k 1. 9. 2009, původně na přechodnou dobu dvou let pro 15 dětí, k 1. 9. 2011 byla rozšířena kapacita o 5 dětí. K 1. 9. 2013 byla k původní třídě přidružena i cvičná kuchyň a kapacita byla navýšena na 25 dětí. Z důvodu bezpečnosti, že obě třídy nelze stavebně propojit, je do prostor přijímáno nejvýše 20 dětí.

Součástí prostor je i šatna pro děti, šatnový kout pro zaměstnance, sociální zařízení a chodba. Strava je zajišťována Školní jídelnou, která je ve stejném pavilonu školy. Praní prádla zajišťuje externě prádelna v Novém Jičíně.

Místnosti jsou zrekonstruovány, vybaveny novým účelovým nábytkem vhodným vzhledem k výšce dětí a novými koberci. Pro odpočinek či relaxaci jsou pořízeny matrace. Pro předškolní vzdělávání jsou pořízeny učební pomůcky, knihy, hračky a audiovizuální pomůcky (televize s přístupem k internetu, cd a dvd přehrávač). Pro děti je ve škole dostupná multimediální učebna a tělocvična. Pro pobyt venku je využívána školní zahrada základní školy (vybavené hracími a tělovýchovnými prvky), Výletišť, dále děti navštěvují s učitelkami školní zahradu mateřské školy u účelové budovy.

Výzdoba třídy a barva triček pro děti na společné akce jsou v zelené barvě.

Provozní doba třídy je od 6. 00 do 16. 00 hodin. V období prázdnin školáků, případně z vážných organizačních důvodů i během školního roku, může být provoz třídy sloučen do jiných tříd v MŠ.

Třída mateřské školy (Rybičky) v prostorách bývalé knihovny

Třída s kapacitou 19 dětí byla vybudována v prostorách bývalé knihovny na výletišti za obecním úřadem. K dispozici je třída spojená s hernou, přípravná kuchyň (výdejna stravy), šatna pro děti i pro personál, sklad a sociální zařízení. Prostory jsou vybaveny vhodným a účelovým nábytkem, učebními pomůckami a hračkami, potřebným materiálem. Ve třídě je elektronický klavír a interaktivní tabule. Nízká kapacita počtu dětí a vybavení třídy je východiskem pro umístování převážně nejmladších dětí (2-4 letých).

Strava je dovážena ze školní jídelny v základní škole. Praní prádla zajišťuje externě prádelna v Novém Jičíně. Pro pobyt venku je využívána školní zahrada a hřiště u základní školy, Výletišťe a školní zahrada mateřské školy u účelové budovy.

Výzdoba třídy a barva triček pro děti na společné akce jsou v modré barvě.

Provozní doba třídy je od 6. 15 do 16. 00 hodin. V období prázdnin školáků, případně z vážných organizačních důvodů i během školního roku, může být provoz třídy sloučen do jiných tříd v MŠ.

3.2 Životospráva

Režim dne je pravidelný a odpovídá požadavkům na režim v mateřských školách. Mateřská škola poskytuje dětem prostřednictvím školní kuchyně celodenní stravování založené na principech zdravé výživy. Je dodržován doporučený denní režim pro děti předškolního věku s přihlédnutím k individuálním potřebám dětí. Jsou zařazovány různorodé aktivity, které podporují celkový rozvoj dítěte. Jsou střídány aktivity spontánní a řízené. Kdykoliv během dne mají děti možnost relaxovat, odpočívat, mohou se rozhodnout neúčastnit se aktivit. Denně je zařazováno cvičení a jsou uskutečňovány pohybové aktivity. Denně je zařazován pobyt dětí venku, pružně je upravena jeho délka – v případě nepříznivého počasí je pobyt dětí venku zkrácen, v případě příznivého počasí je pobyt dětí venku prodloužen. Spaní a odpočinek dětí jsou přizpůsobeny jejich osobní potřebě. Pedagogové a zaměstnanci školy se snaží být dětem příkladem ve zdravém životním stylu.

Do MŠ jsou přijímány děti, které netrpí infekční nemocí, rodič musí sdělovat učiteli případné akutní nebo chronické zdravotní obtíže dítěte, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání. Přijímané děti, které ještě neplní povinný rok předškolní docházky, splňují podmínku proočkování.

3.3 Psychosociální podmínky

Vytváříme bezpečné prostředí pro děti i zaměstnance. Všichni zákonní zástupci, děti i zaměstnanci školy mají stejná práva a povinnosti, nikdo není zvyhodňován nebo znevýhodňován. Konzultujeme, zda individuální požadavky rodičů odpovídají pravidlům předškolního vzdělávání v kolektivu MŠ. Komunikujeme a vyjasňujeme připomínky a návrhy.

Pravidla pro děti vyvozují, tvoří a ztvárňují pedagogové spolu s dětmi na třídách. Práva a povinnosti pro zákonné zástupce určují platné zákony, vyhlášky a školní řád. Práva a povinnosti zaměstnanců určují platné zákony, vyhlášky, pracovní smlouvy a pracovní náplně zaměstnanců a organizační řád školy.

Při nástupu dítěte do mateřské školy respektujeme adaptační období (různě dlouhé pro každé dítě) – rodiče mají dle svého rozhodnutí možnost volit délku doby pobytu dítěte v mateřské škole, mohou se z počátku účastnit předškolního vzdělávání v MŠ spolu s dítětem.

Dle Maslowovy hierarchie lidských potřeb:

Zajišťujeme fyziologické potřeby:

- Celodenním stravováním (strava dle platných výživových norem s trendy zdravé výživy),
- Celodenním pitným režimem (nabídka slazeného i neslazeného nápoje),
- Poskytováním možností k pohybu,
- Poskytnutím podmínek pro použití toalety, umývárny, kapesníku, podporou samostatnosti
- Zajištěním podmínek pro relaxaci dětí kdykoliv během dne, pro odpočinek po obědě, dle individuálních potřeb,
- Udržováním optimálního tepelného režimu ve třídách,
- Udržováním zdravého prostředí (větrání, čistota), vyloučením infekčního nebezpečí,
- Spoluprací s rodiči v otázce optimálního oblečení a obutí dětí při pobytu ve třídě i při pobytu venku.

Zajišťujeme potřebu bezpečí, jistoty, stálosti, pořádku:

- Nastavením takových podmínek v adaptačním období (1-3 měsíce), aby měly děti možnost se seznámit s prostředím třídy, školy a s denním řádem,
- Dítě má svou stejnou značku minimálně na jeden školní rok, i déle,
- Děti si mohou do školky přinést 1 svou hračku nebo mazlíčka z domova (upraveno dále ve školním řádu – nesmí to být hračka nebo věc nebezpečná a učitelky neodpovídají za její stav),
- Ve třídách udržujeme celoročně stabilní materiální prostředí,
- Věci mají své místo,
- Denní řád je pravidelný, dny mají svůj obvyklý průběh, děti seznamujeme s tím, co bude následovat,
- Denně s dětmi opakujeme některé rituály a činnosti,
- Děti mají označené své zásobníčky a portfolia, které jsou jen pro ně,
- S dětmi aktivně vyvozujeme pravidla, dbáme na jejich dodržování, pravidla vizualizujeme (jsou ztvárněna obrázky, nápisy a vyvěšena tak, aby byla dostupná dětem i dospělým),
- Pokud se spojují třídy (ráno a odpoledne), ví děti, kam půjdou, pokud se dětem mění učitelka, ví děti, kdo s nimi bude,
- Učitelka je s dětmi stále ve třídě nebo v bezprostřední blízkosti třídy, svou přítomností zajišťuje dětem pocit jistoty a bezpečí.

Zajišťujeme potřebu lásky, shody, náklonnosti, sounáležitosti:

- Všichni dospělí se k dětem chovají vlídně a laskavě, v případě nebezpečí s důrazem na zajištění bezpečnosti,
- Respektujeme jinakost a odlišnost, děti nesrovnáváme, neškatulkujeme,
- Máme vypracována pravidla pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami,
- Využíváme vzájemně respektující přístup, jsme partnery,
- Neprotěžujeme určité děti, pozornost věnují učitelky všem dětem spravedlivě,
- Učitelky jsou dětem vzorem v komunikaci, hovoří taktně a bez ironie,
- Děti mají možnost vždy sdílet, ať před skupinou nebo samy,
- V krizové a pro dítě emocionálně vypjaté situaci učitelka dítě pohladí, obejmě, pokud to dítě přijímá,
- Respektujeme, že mazlení je záležitostí rodičů a dítěte a jejich rodin,
- Podporujeme vznikající dětská přátelství,
- Slavíme s dětmi svátky a narozeniny, pokud si to děti a rodiče přejí,
- Umožňujeme dětem prožívat emocionální zážitky se svými rodinami při dílnách, společných akcích,
- Umožňujeme dětem prožívat emocionální zážitky při akcích v době provozu školky (divadelní představení, výlety, zábavné dny),

Zajišťujeme potřebu sebedůvěry, sebeúcty, úspěchu:

- Připravujeme tak sestavený program obsahově i tematicky, aby mělo každé dítě v některé činnosti možnost zažít úspěch – individualizujeme,

- Učíme děti zažívat radost z činností, podporujeme vnitřní motivaci,
- Všímáme si a oceňujeme nejen úspěch, výkon, ale i snahu a úsilí,
- Nesoutěžíme, respektujeme osobní tempo každého,
- Vystavujeme práce všech dětí, které činnosti prováděly,
- Vedeme děti k co nejvyšší samostatnosti v sebeobsluze,
- Dáváme dětem možnost volby v co nejvyšší míře,
- Podporujeme samostatné rozhodování dětí v co nejvyšší míře,
- Vedeme děti k vyjadřování přání, tužeb, nápadů, názorů,
- Učíme a trénujeme děti odmítnout nežádoucí chování.

Zajišťujeme potřebu seberealizace, sebeuplatnění:

- Poskytujeme různorodé, podnětné vzdělávací prostředí, které zajistí, aby se mohlo realizovat každé dítě podle svých možností a schopností,
- Podporujeme co nejvyšší míru samostatnosti ve všech denních činnostech,
- Zapojujeme děti do tvorby prostředí, do jednoduchých pracovních činností ve školce,
- Podporujeme zájmovou činnost dětí i celkový rozvoj dítěte.

3.4 Podmínky pro zajištění bezpečnosti

Budova školy, zahrada, veškeré vybavení je pravidelně kontrolováno a podléhá revizím. Pracovníci jsou proškoleni v oblasti bezpečnosti práce a požární ochrany. Znají pravidla a nařízení pro péči o zařízení školy. Prostor budovy i zahrady je udržováno v čistotě a v bezpečnosti školnicí, pracovníci provozu a pracovníky obce. Péče o veškeré zařízení školy je podrobně vymezeno v provozním řádu školy. Všichni zaměstnanci školy jsou pravidelně proškoleni v oblasti požární ochrany a bezpečnosti práce. Podmínky k zajištění bezpečnosti dětí pedagogy a práva a povinnosti zákonných zástupců jsou vymezeny ve školním řádu a provozním řádu mateřské školy.

Všechny budovy jsou uzavřené a vstup je umožněn až po zazvonění a vpuštěním zaměstnancem MŠ. Všechny prostory jsou chráněny zabezpečovacím systémem. Zákonní zástupci jsou opakovaně vybízeni, aby nepouštěli do budov další osoby, které neznají. Ve všech prostorách školy je zakázáno kouření. Nakládání s otevřeným ohněm je vymezeno ve směrnici.

Zákonní zástupci či jimi pověřené osoby předávají dítě osobně učitelům MŠ. Dítě je vždy předáváno jen zákonnému zástupci či osobě, kterou zákonní zástupci pověřili (písemně) ve formuláři. Bez osobního písemného pověření zákonných zástupců ve formuláři nemůže být dítě předáno jiné osobě než zákonnému zástupci.

Učitelé MŠ připravují pro děti takové druhy činností, jejichž vykonávání nepředpokládá ohrožení zdraví a bezpečnost dětí.

Zákonní zástupci se sami rozhodují o tom, zda budou veřejně vystavovány výrobky, fotografie, stavby jejich dětí. Jsou chráněny osobní údaje dětí i rodiny. Ke zprávám z poradenských středisek, které nám rodiče poskytnou, mají přístup jen pedagogové, kteří s dítětem přímo pracují, zprávy nejsou poskytovány jiným školám či osobám bez písemného souhlasu zákonných zástupců.

3.5 Provozní podmínky a organizace

- Třídy Berušky, Sluníčka v účelové budově a třída Žabiček v budově ZŠ jsou v provozu denně v pracovních dnech od 6. 00 hodin do 16. 00 hodin,
- Třída Rybiček je v provozu od 6. 15 do 16. 00 hodin.

Provoz tříd může být:

- omezen (zpravidla v době prázdnin školáků, v případě výjimečných organizačních důvodů – dochází ke slučování tříd),
- přerušeno (v období letních a vánočních prázdnin, v případě havárie a po dobu opravy, v případě omezených dodávek energií a v případech jiných, nečekaných událostí, např. karantény aj.).

V případě plánovaného omezení provozu tříd MŠ obdrží zákonný zástupce informační návratku. S přerušением provozu školy jsou zákonní zástupci seznamováni prokazatelně a včas (minimálně 2 měsíce předem či ihned, kdy je přerušeno provozu nezbytné).

V období letních prázdnin je provoz přerušeno na období pěti, výjimečně šesti týdnů, v období vánočních a novoročních svátků zpravidla na 1 týden (přerušeno provozu zpravidla odpovídá zimním prázdninám základní školy).

Zákonní zástupci či jimi pověřené osoby mohou děti přivádět v době, kdy je ve třídě zahajován denní provoz až do 8.00 hodin, v případě potřeby i kdykoliv během dne (je žádoucí plánovaný pozdější příchod učitelkám vždy předem nahlásit, i telefonicky). Vyzvedávat děti je možné dle provozního řádu od 12. 00 do 12. 30 hodin a od 14.45 do 16. 00 hodin, v případě potřeby i kdykoliv během dne (je žádoucí vyzvedávání dětí v mimořádnou dobu nahlásit předem, i telefonicky).

Pravidla a podmínky pro povinné vzdělávání dětí v posledním roce předškolního vzdělávání jsou vymezeny ve školním řádu, tyto děti musí být přítomné v MŠ denně od 8. 00 do 12. 00 hodin, s výjimkou oficiálních prázdnin.

Denní režim může být přizpůsoben potřebám dětí, činnosti může pedagog pružně měnit, zachována musí být doba jídla a pobytu venku (ten může být prodloužen či zkrácen dle podmínek počasí a smogové situace).

3.6 Řízení mateřské školy

Organizačně je mateřská škola součástí právního subjektu, který slučuje základní a mateřskou školu, školní družinu a školní jídelnu. Ředitelství školy je v základní škole.

Řediteli a zástupci ředitele je podřízena učitelka, pověřená vedením mateřské školy (vedoucí učitelka). Ta je pověřena řízením učitelek MŠ, asistentky a školnice mateřské školy. Má upravenou náplň práce a její pracovní doba je rozdělena na přímou a nepřímou práci a na práci pro školu. Systém řízení je součástí směrnice školy.

Pedagogičtí zaměstnanci mají vymezeny své kompetence v náplni práce obecně, písemně pak konkrétně vždy na období školního roku. Účastní se pedagogických rad, podílí se na řízení školy.

3.7 Personální a pedagogické zajištění

Předškolní vzdělávání v mateřské škole zajišťuje 9 učitelů MŠ na plné i zkrácené úvazky. Při přijímání učitelů MŠ je požadováno odpovídající středoškolské či vysokoškolské vzdělání. Nekvalifikovaný pedagog je přijat jen v případě, že se prokazatelně nepodařilo na pracovní pozici přijmout pedagoga kvalifikovaného, přednostně jde o studující obor Předškolní pedagogika.

Učitelé MŠ jsou do tříd rozděleni dle svých požadavků a dle rozhodnutí učitelky, pověřené vedením mateřské školy. Pedagogové se účastní na řízení školy prostřednictvím pedagogických rad, spolurozhodují o školním vzdělávacím programu a o dokumentech školy. Mají stanovené náplně práce, odpovědnosti a kompetence, mají nastavena kritéria pro hodnocení a odměňování. Dle svých potřeb a požadavků a dle potřeb a možností školy se dále vzdělávají formou samostudia či organizovaného vzdělávání. Spolupracují navzájem ve třídách i v rámci mateřské školy a organizace, spolupracují s dalšími partnery a složkami.

Zajistit provoz dále pomáhá školní asistent, školnice (ve třídách v účelové budově) a pracovnice provozu (v dalších třídách na odloučených pracovištích).

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola má zajištěny podmínky pro orientační diagnostiku a pro individuální, případně skupinovou integraci dětí se speciálními vzdělávacími potřebami již od roku 2008. Ve škole jsou 3 pedagogové se specializací speciální pedagog. Škola spolupracuje se školskými poradenskými pracovišti na tom, aby byly pro každé dítě vytvořeny podmínky dle jeho speciálních vzdělávacích potřeb na základě individuální speciálně pedagogické diagnostiky. Vzdělávání předpokládá spolupráci zákonných zástupců. Podrobná pravidla a podmínky jsou vymezeny v samostatné kapitole.

V současné době nemá škola podmínky pro bezbariérový přístup do žádné ze svých tříd.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Škola je připravena na poskytování vzdělávání pro děti s nadáním, pravidla a podmínky jsou vymezeny v samostatné kapitole. Učitelé provádějí u dětí orientační diagnostiku nadání ve spolupráci se zákonnými zástupci a konzultují se zákonnými zástupci dítěte další postup při vzdělávání dítěte.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Škola je připravena na poskytování vzdělávání pro děti od dvou do tří let, pravidla a podmínky jsou vymezeny v samostatné kapitole.

3.11 Spoluúčast rodičů (zákonných zástupců)

Zákonní zástupci jsou partnery při vzdělávání dětí. Mají možnost podílet se na tvorbě školního a třídního vzdělávacího programu a svými návrhy a připomínkami mohou ovlivňovat četnost a náplň akcí pro děti. Návrhy a připomínky mají možnost sdělovat při ústním jednání s učitelkami a písemně do dotazníků a anket. Třídy mateřské školy jsou pro zákonné zástupce přístupné v době vyzvedávání dětí i během dne, zákonní zástupci se mohou účastnit činností dětí.

Mateřská škola dává zákonným zástupcům možnost, aby byli informováni o plánovaných vzdělávacích aktivitách pro děti. Zpravidla denně najdou zákonní zástupce na nástěnkách v šatně plán

vzdělávací nabídky třídy. Zpravidla jednou za měsíc je vydáván školní časopis Předškoláček, ve kterém zákonní zástupce najdou informace o akcích, o dění v mateřské škole a je zde prováděna i aktuální osvětová činnost – informace o trendech ve výchově a vzdělávání předškolních dětí.

Dle svých potřeb a míry zájmu se mohou zákonní zástupci informovat o prospívání dítěte v mateřské škole a seznamovat se s výsledky orientační diagnostiky. Kdykoliv mohou nahlížet do portfolia svého dítěte. Zákonní zástupci se o prospívání a výsledcích dítěte mohou informovat při předávání dítěte (dle časových a organizačních možností učitelky) a na konzultačních schůzkách (v určených dnech nebo v individuálně domluveném termínu). Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami předpokládá spolupráci se zákonnými zástupci, stejně i vzdělávání dětí nadaných. Velmi úzkou spolupráci zákonných zástupců a učitelů předpokládá vzdělávání dětí mladších tří let a dětí chronicky nemocných.

Kromě akcí pro děti pořádá mateřská škola akce i pro rodiče s dětmi, i akce pro děti a další rodinné příslušníky a přátele dětí. Tyto akce se různí svou náplní, zaměřením a organizací a jsou pro ně určena pravidla (na nástěnkách, ve školním časopise Předškoláček).

Rodiče se mohou rozhodovat, zda se budou podílet na chodu školy finančním či materiálním příspěvkem (sponzorským darem). Dary jsou podloženy písemnou smlouvou a jsou dobrovolné. Rodiče mohou přispět dobrovolně vlastní aktivitou a prací při akcích školy a při úpravách v budově, při provozních záležitostech (např. převezení materiálu a pomůcek mezi třídami ve dvou budovách v obci), při brigádách.

Mateřská škola získala certifikát v rámci projektu Rodiče vítáni a certifikát Ekoškola v rámci projektu Ekoškola pro MŠ (v Ekotýmu spolupracují i rodiče dětí).

3.12 Možnosti další spolupráce

Mateřská škola spolupracuje intenzivně se základní školou, jejíž je součástí. Spolupráce má různé formy. Jsou využívány navzájem prostory škol a školních zahrad, učební pomůcky, odborná literatura a časopisy. Jsou pořádány společné akce. Úzká je metodická spolupráce učitelů předškolního a základního vzdělávání prvního stupně – pedagogové jsou vyzýváni, aby se seznamovali navzájem s rámcovými a vzdělávacími programy, vyměňují si zkušenosti, sdělují si aktuální trendy a změny ve vzdělávání.

Dále mateřská škola spolupracuje se školní družinou při základní škole – uskutečňují se návštěvy a setkání, výměna zkušeností při objednávání učebních pomůcek a materiálu. Při pořádání mimoškolních akcí spolupracuje mateřská škola se Sdružením rodičů.

Aktuálně, spíše nepravidelně bývá navazována spolupráce naší mateřské školy s jinými mateřskými školami (v rámci projektů, návštěv a výletů) a s organizacemi, které připravují projekty.

Úzká a pravidelná je spolupráce s poradenskými zařízeními ve školství – s Pedagogicko psychologickou poradnou a Speciálními pedagogickými centry. Spolupráce bývá aktuální, dle potřeby (PPP v Novém Jičíně, SPC v Novém Jičíně) i pravidelná, opakující se (SPC Kpt. Vajdy v Ostravě je garantem logopedické péče v MŠ).

3.13 Zprostředkování pravidelných nadstandardních aktivit ve škole

Kroužek angličtiny

Po provedeném šetření zájmu rodičů (anketa) zprostředkovává škola po době provozu činnost kroužku anglického jazyka. Je podmíněna získáním kvalifikovaného a způsobilého lektora. Zákonní zástupci hradí náklady. Pravidla a podmínky jsou vymezeny.

Mateřské centrum

Pro děti a jejich rodiče (z obce i přespolní) je v případě zájmu rodičů a dostatečného počtu zájemců organizováno Mateřské centrum. Účast je umožněna dětem od 18 měsíců do 3 let, případně i pro děti jiného věku (jen dle domluvy s lektorem). Lektorka (učitelka MŠ) v době mimo provoz mateřské školy připravuje jednou za 14 dní hodinové aktivity (tělovýchovné, výtvarné, pracovní, hudební, herní a jiné) pro dvojici dospělý – dítě. Účast na lekcích si rodiče hradí. Pravidla a podmínky jsou vymezeny.

Pedagogické poradenské služby – Rozvoj řeči a komunikačních dovedností

Mateřská škola nabízí pedagogicko – poradenské služby v oblasti rozvoje komunikačních schopností dětí (logopedickou péči). Službu provádí učitelka (speciální pedagog) s odpovídajícím vzděláním, služba je poskytována v prostorách MŠ v účelové budově za úhradu. Pravidla a podmínky jsou vymezeny.

Letní škola

Nabídku nadstandardních aktivit školy tvoří také Letní škola (týdenní program pro děti MŠ a ZŠ, různě tematicky i oborově zaměřený - angličtina, pokusy aj.), její konání je podmíněno zájmem rodičů dětí a možností školy akci personálně i organizačně zajistit. Pravidla a podmínky jsou vymezeny.

Plavecký výcvik

Zprostředkováváme plaveckou výuku ve spolupráci s Plaveckou školou Laguna v Novém Jičíně. Do kursu jsou zařazeny hlavně děti v posledním roce předškolní docházky. Dobu a výši úhrady výuky a dopravy určuje Plavecká škola.

4 ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 Počet tříd a jejich charakteristika

- Třída Berušky v účelové budově – zpravidla děti ve věku 2 – 7 let, může být naplněna maximálně do počtu 26 dětí (na výjimku),
- Třída Sluníčka v účelové budově – zpravidla děti ve věku 2 – 7 let, skupina dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (počet dětí je snížen), může být naplněna maximálně do počtu 26 dětí, dle počtu dětí se SVP se počet dětí úměrně snižuje,
- Třída Žabičky na odloučeném pracovišti v ZŠ – zpravidla děti ve věku 4 – 7 let, může být naplněna maximálně do počtu 20 dětí,
- Třída Rybičky na odloučeném pracovišti (bývalá knihovna, na výletišti) – zpravidla děti ve věku 2 – 4 roky, může být naplněna maximálně do počtu 19 dětí.

4.2 Pravidla pro zařazování dětí do tříd

Děti jsou rozdělovány do tříd vedoucí učitelkou ve spolupráci se zákonnými zástupci dětí.

- V první fázi jsou rozděleny pro následující školní rok děti, které již MŠ navštěvují, je přihlíženo k tomu, zda si zákonný zástupce přeje umístění dítěte do jiné třídy, než dítě dosud navštěvuje. Přihlíží se k době provozu (3 třídy zahajují provoz již od 6. 00 hodin), k místu bydliště (třídy jsou v různých částech obce), k přání zákonných zástupců, zda sloučit či rozdělit sourozence, kamarády dětí a k dalším okolnostem. Děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zpravidla ve třídě Sluníčka a ve třídě Žabiček.
- V druhé fázi jsou na zbývající místa rozděleny děti nové přijaté, opět ve spolupráci se zákonnými zástupci dětí. Dle možností školy a jejich požadavků s nimi konzultuje vedoucí učitelka zařazení jejich dítěte do třídy. Přihlíží se k době provozu (3 třídy zahajují provoz již od 6. 00 hodin), k místu bydliště (třídy jsou v různých částech obce), k přání zákonných zástupců, zda sloučit či rozdělit sourozence kamarády dětí a k dalším okolnostem. Děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zpravidla ve třídě Sluníčka a Žabičky. Děti mladší tří let jsou zpravidla ve třídě Rybičky, kde je počet dětí snížen a je zde vhodné prostředí pro nejmladší děti.

4.3 Výčet činností, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelů v každé třídě

Od září 2019 je zajištěno překrývání učitelů na část hlavních činností, na dobu pobytu venku a na dobu hygieny a oběda ve všech třídách.

V případě, že je organizována akce, při které jsou děti ve vyšším počtu přepravovány autobusem, vlakem, nebo se děti pohybují v méně známém prostředí, je zajištěna přítomnost dvou učitelů MŠ nebo dalších zaměstnanců školy, kteří zajišťují další dozor.

4.4 Přijímání dětí do MŠ k předškolnímu vzdělávání, ukončení předškolního vzdělávání

Děti jsou do MŠ přijímány:

- V době řádného zápisu, který je vyhlášen v období mezi 2. a 16. květnem pro následující školní rok od 1. září,
- Kdykoliv během školního roku, pokud je v MŠ volné místo.

Zápis, jeho doba a místo konání, je zveřejněn na webu školy a ve vývěsce v obci. Kritéria k přijímání dětí zveřejňuje ředitel školy předem, zpravidla v měsíci dubnu před zápisem. O přijetí k předškolnímu vzdělávání žádá zákonný zástupce na písemné žádosti (ta je k dispozici na webových stránkách nebo tištěná ve škole). Zákonný zástupce u zápisu prokazuje svoji totožnost a dle kritérií i místo bydliště dítěte, předkládá potvrzení lékaře o očkování dítěte (s výjimkou dětí, které plní povinný rok předškolního vzdělávání). Rozhodnutí o přijetí či nepřijetí dítěte obdrží zákonný zástupce v rámci správního řízení ve lhůtě 30 dnů. Odpovědnou osobou pro zápis do MŠ je ředitel ZŠ a MŠ Mgr. Ivana Machýčková a vedoucí učitelka MŠ Mgr. Renáta Šťastná.

Ukončeno může být dítěti předškolní vzdělávání na základě rozhodnutí ředitele školy (v případě důvodů, uvedených ve Školském zákoně v §35), písemným sdělením rodičů na základě jejich rozhodnutí (v případě stěhování či jiné změny) či nástupem dítěte do základního vzdělávání.

5 CHARAKTERISTIKA ŠVP

5.1 Název a vize školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program má název **BAREVNÁ ŠKOLKA**.

Vize programu:

Tak jako je nekonečný počet barev a jejich odstínů, tak je kolem nás množství dětí s různými povahami, mírou zdraví, schopností, dovedností, psychických i fyzických předpokladů. Naším úkolem je tyto děti poznat a dát jim možnost rozvíjet se, položit jim základy celoživotního vzdělávání v motivujícím a pohodovém prostředí.

červená	úsměv, radost, humor
žlutá	cit, pohoda, teplo, bezpečí
zelená	sounáležitost s přírodou, zdravý životní styl, ekologický způsob života
modrá	sounáležitost se životem obce
oranžová	rodiny dětí, respektování jejich jedinečnosti
růžová	zdraví, zdravý způsob života
bílá a černá	individualizace v předškolním vzdělávání, ale současně spolupráce všech navzájem

5.2 Dílčí dlouhodobé cíle (záměry) ŠVP

- **RESPEKTUJEME OSOBNOSTI DÍTĚTE, ZAMĚŘUJEME SE NA DÍTĚ**
centrem školy je dítě, jeho individualita, podpora jeho vývoje od úrovně, ve které se právě nachází,
- **PODNĚCUJEME AKTIVITU DÍTĚTE, VZBUZUJEME JEHO ZÁJEM, POTŘEBU SAMOSTATNĚ ŘEŠIT**
podněcujeme aktivitu, samostatnost, tvoření, nacházení řešení, zaměřujeme se na prožitek, ne na výkon, preferujeme samostatnou práci, ale frontální učení není vyloučeno,
- **UPŘEDNOSTŇUJEME POZITIVNÍ PŘÍSTUP**
snažíme se pozitivní jednání a myšlení, vycházíme z toho, co se daří, co dítě umí, o co má zájem, užíváme metodu pozitivního posilování (předvídáme správné řešení, postup, jednání...),
- **RESPEKTUJEME ODLIŠNOST**
respektujeme, že jsme každý jiný a jedinečný, právě jedinečnost nás všechny obohacuje,
- **SNAŽÍME SE O VŠEOBECNÝ ROZVOJ DÍTĚTE V PŘEDŠKOLNÍM OBDOBÍ**
podporujeme nejen intelektuální rozvoj, ale také rozvoj emoční a sociální, učíme se komunikovat, cítit, prožívat, učíme se tím, čím žijeme,
- **UČÍME DĚT SPOLUPRÁCI, ODPOVĚDNOSTI ZA SVÉ JEDNÁNÍ, POSTUPNÉMU ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ BEZ ZÁSAHŮ DOSPĚLÝCH**
učíme se odpovědnosti za sebe sama, za své jednání (důsledky), učíme se žít a jednat ve společenství ostatních, učíme děti, aby řešily situace a problémy bez neustálých zásahů dospělých, vnímáme rozdíl mezi trestem a přirozeným důsledkem jednání, zařazujeme komunikaci v kruhu, učíme se naslouchání,
- **VYTVÁŘÍME POHODOVÉ KLIMA ŠKOLY**
vytváříme důvěrné klima, tolerantní prostředí, úcta, porozumění, učíme děti si pomáhat, pokud jsou požádány, být vstřícné, nepodporujeme soutěživost, srovnávání,
- **PŘIPRAVUJEME A UDRŽUJEME PODNĚTNÉ PEDAGOGICKÉ PROSTŘEDÍ**
prostředím podporujeme hru a učení, vše je připraveno pro použití (věci se ukládají na stanovené místo a jsou dostupné všem),
- **PRÁCUJEME S CHYBOU**
na chyby má člověk právo, z chyb se může člověk poučit, chyby využíváme k učení
- **TVOŘÍME SPOLEČNĚ PRAVIDLA**
společně utváříme pravidla, většinu máme znázorněnou nápisem, piktogramem, obrázkem, na jejich tvorbě se podílejí všichni, pravidla platí pro všechny, i pro děti i pro dospělé,
- **PROPOJUJEME ŠKOLU SE ŽIVOTEM**
učíme se konkrétními událostmi a děním kolem nás, na aktivitách školy se podílejí rodiče, jsou informováni o prožívání a pokroku dětí, znají prostředí školy, žijeme událostmi v obci, spolupracujeme s ostatními.

5.3 Organizace vzdělávání podle ŠVP

- Učitelé MŠ naplňují vizi školy a dílčí cíle (záměry) programu průběžně,
- Integrované bloky rozpracovávají učitelé MŠ do třídních vzdělávacích programů,
- Učitelé MŠ volí nabídku tak, aby:
  - směřovala k naplňování cílů rámcových (obecných),
  - směřovala k naplňování cílů specifických a jim odpovídajících výstupů ze všech vzdělávacích oblastí,
  - aby byly vytvářeny základy klíčových kompetencí,
  - aby byla dětem poskytována možnost volby,
- Učitelé MŠ rozlišují, které specifické cíle plní průběžně, po celou dobu docházky dítěte do MŠ a ke kterým cílům musí volit konkrétní činnost v určitém období,
- Učitelé MŠ znají a respektují pravidla a požadavky pro předškolní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, případně je konzultují s vedoucí učitelkou (speciální pedagožkou) či s jinými příslušnými poradenskými pracovníci, vše za spolupráce se zákonnými zástupci,
- Učitelé MŠ realizují evaluační procesy, vyhodnocují krátkodobě i dlouhodobě, ve škole je nastaven evaluační systém.

INTEGROVANÝ BLOK

- Učitelé MŠ na třídě si zvolí integrovaný blok na různě dlouhé období (zpravidla na období 1-5 měsíců), volí si 2 – 4 integrované bloky na školní rok,
- Učitelé MŠ pracují tvořivě, zařazují evokaci a reflexi a samy s dětmi volí a vytvářejí témata k integrovaným blokům, a to tak, aby směřovali k cílům a výstupům a zároveň aby respektovaly zájmy a potřeby dětí,
- Učitelé MŠ rozpracovávají bloky do tematických celků (zpravidla na období týdnů), tematické celky volí hned nebo postupně (podle aktuální situace, dle přání a zájmu dětí), případně volí i podtémata, zpravidla vycházejí z výsledků evokace,
- Učitelé MŠ postupují od detailu k celku nebo od celku k detailu, ale vždy jedním směrem, případně podle souvislostí, nápadů a námětů získaných od dětí v rámci evokace,
- Učitelé tříd v MŠ mají možnost zpracovat v rámci integrovaného bloku projekty (ty mohou být zpracovány i v rámci spolupráce mezi třídami nebo pro všechny třídy MŠ),
- Učitelé MŠ mohou činnosti i výstupy v jednotlivých integrovaných blocích opakovat, vycházejí ze zájmu dětí, z orientační diagnostiky a ze závěrů reflexe a evaluace,
- Název a časové rozpětí (počátek a konec) realizovaného integrovaného bloku zapisují učitelé MŠ do třídní knihy (na přední listy třídní knihy k tomu určené),
- Po uskutečnění denních činností provádějí učitelé MŠ do třídní knihy denní evaluaci – zapíší, čemu se děti nejvíce v tom dni učily (z množství úkolů a cílů zaznamenají právě ty, které byly nejdůležitější z dětmi vybraných činností),
- Zpravidla v pololetích vypracovávají učitelé evaluaci pro uvedené období, a to různou formou (výčtem ocenění, co se dařilo, sledováním frekvence činností v tabulce apod.),
- Výsledky činností (práce, fotografie, písemné záznamy) zveřejňují učitelé na nástěnkách v šatnách dětí a v portfoliích dětí a informují o obsahu vzdělávání zákonné zástupce.

ZPRACOVÁNÍ TŘÍDNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

- Třídní vzdělávací program zpracovávají učitelé MŠ v písemné formě,
- Učitelé MŠ mohou volit libovolnou formu zpracování: myšlenkovou mapu, tabulku, vlastní vytvořený formulář, původní formulář, volný zápis. Mohou TVP zpracovat na počítači i psát rukou,
- Podmínkou je včasné a čitelné zpracování tak:
  - aby byl učitel MŠ předem připraven na předškolní vzdělávání dětí (plán může nahrazovat přípravu), aby měl představu o záměrech, o potřebných pomůckách, o přípravě prostředí, o směřování evokace, o náplni činností,
  - aby mohl dle plánu uskutečňovat vzdělávání i nenadále zastupující učitel MŠ,
- Plán může sloužit také jako informace pro rodiče o vzdělávacím záměru (učitel MŠ využije buď připravený plán, nebo zpracuje samostatnou informaci o svém vzdělávacím záměru). Učitel informuje rodiče o svých plánech tedy buď před činnostmi, nebo zpracuje informaci o uskutečněných činnostech, které již proběhly, nebo vykonává obojí,
- Součástí TVP jsou i založené záznamy evokace, reflexe, plakáty z nástěnek a další materiály,
- Při plánování vycházejí učitelé MŠ z aktuálních znalostí a dovedností dětí – provedou tedy formou rozhovoru nebo besedy, co děti k danému tématu vědí a společně plánují, co by se chtěly dovědět a naučit dále. Učitelé MŠ využívají proces EUR:

evokace (navození) → uvědomění → reflexe

- Učitelé MŠ v co nejvyšší míře individualizují předškolní vzdělávání a respektují volbu dítěte, zařazují činnosti z rozmanitých oblastí (mohou využít výčet různorodých činností či připravovat TVP dle mnohočetné Gardnerovy inteligence),
- Učitelé MŠ plánují a zařazují činnosti řízené i spontánní,
- Učitelé MŠ plánují práci individuální, skupinovou i frontální, současně i řízenou i spontánní, snaží se o jejich střídání,
- Dopolední program mohou plánovat buď:
  - celistvě (činnosti jsou nabízeny dětem plynule od jejich příchodu až do doby pobytu venku, denní pohyb je realizován při pobytu venku nebo odpoledne, zpravidla se děti sejdou v kruhu až po činnostech a kruh je věnován reflexi,
  - ve fázích (děti ze třídy se sejdou s učitelem MŠ po hrách v přivítacím a motivačním kruhu, uskuteční se denní cvičení a po svačině děti absolvují činnosti k tématu),
  - učitel oba přístupy přiměřeně střídá dle povahy a náročnosti činností, dle přání dětí a dle situace,
- Učitelé MŠ v co nejvyšší míře podle podmínek ve třídě plánují činnosti do koutků, ve kterých děti mohou pracovat samostatně, učitel MŠ ví, že pokud má dítě možnost volby, pokud

spolupracuje s ostatními, pokud musí hledat řešení, komunikovat, pokud si vše připraví a uklidí, pokud dostává otevřené otázky, tak tehdy vytváří pro dítě v co nejvyšší míře základy klíčových kompetencí,

- Učitelé MŠ plánují individualizované činnosti do koutků nazvaných:

Kostky	Manipulační činnosti
Knihy	Pohybové činnosti
Písmena	Dramatické činnosti
Výtvarné činnosti	Hudební činnosti
Pracovní činnosti	Kuchyňka
Pokusy a objevy	Interaktivní tabule
Námětové hry	Aj.

- Učitelé MŠ volí různé druhy a typy činností, v TVP činnosti konkretizují,
- Učitelé MŠ nabízí činnosti jednorázové i ty, které se opakují,
- Jako opakované volí učitelé MŠ zpravidla na dobu jednoho týdne:
  - denní cvičení (zpravidla zařazováno denně nebo aspoň 3 x týdně, prvky se zpravidla opakují, jen se případně stupňuje náročnost nebo se obmění část),
  - pohybové činnosti většího rozsahu (zpravidla jednou týdně),
  - náplň logopedické prevence (tzv. logopedické chvilky, také po celý týden zpravidla stejné prvky různé náročnosti),
- Při přípravě činností, přípravě vzdělávací nabídky, nepostupují učitelé MŠ podle věku dětí, ale podle jejich aktuálního stavu rozvoje (v rámci individualizace vzdělávání), činnosti nedělí na činnosti pro mladší a starší děti, ale činnost dělí na jednodušší a náročnější (složitější), pokud má činnost více stupňů náročnosti, objeví se to v zápise v třídní knize (zkratka JČ a SČ nebo piktogram),
- V co nejvyšší možné míře plánují učitelé MŠ činnosti, které umožňují prožitkové učení, znají jeho znaky:
  - spontaneita (možnost výběru, volby),
  - objevnost,
  - komunikativnost (spolupráce, kooperativnost),
  - aktivita a tvořivost (činnosti by měly děti dělat samostatně, bez přímého vedení učitelem, na místě je podpora),
  - konkrétnost (ne jen předávání informací),
  - celostnost (zapojení smyslů a celé osobnosti).
- Realizované činnosti učitelé MŠ zapisují do třídní knihy
  - o Zapisují ty činnosti, které se uskutečnily (může se lišit plán a zápis v třídní knize),
  - o Do třídní knihy provádějí zápis po skončení přímé práce, neprodleně,

- Do třídní knihy zapisují do poznámek evaluaci.

- Učitelé MŠ budou rozvíjet základy klíčových kompetencí v každém okamžiku, pokud budou dětem dávat prostor:
  - K samostatnosti,
  - Ke komunikaci,
  - Ke spolupráci a kooperaci,
  - K vzájemnému učení,
  - K možnosti se rozhodovat,
  - K samostatnému řešení problému,
  - K samostatné přípravě a úklidu pomůcek.

- Učitelé MŠ vnímají 3 základní stupně při plnění cílů (záměrů), dosahování výstupů a při vytváření základů klíčových kompetencí u dětí:
  - 1- seznamuje se,
  - 2- učí se, upevňuje si, procvičuje si, zvládá s dopomocí,
  - 3- učí se, upevňuje si, procvičuje si, zvládá samostatně.

6 VZDĚLÁVACÍ OBSAH – INTEGROVANÉ BLOKY

Integrované bloky pro inovaci byly ověřeny ve školním roce 2014/2015 ve třídě Žabiček a Sluníček. Základem nejsou klasické pojmové kategorie, ale hledání souvislostí mezi nimi. Učitelky pracují zpravidla se slovesy a přídavnými jmény. Inspirací byla kniha „Slovo, slovíčko, otevři se maličko“ pana spisovatele Miroslava Černíka, zkušenosti a dovednosti ze seminářů a osobní zkušenosti učitelek se vstřícným modelem plánování. Ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017 tvořili TVP dle uvedených témat všichni učitelé MŠ v organizaci. Dle jejich sdílení byly pro ně integrované bloky inspirativní, měli možnost volby oni i děti, a to v možnosti, jak téma rozvinout, kam směřovat pozornost a zaměření. Témata byla shledána jako nevšední a inspirativní i Českou školní inspekcí při kontrolní činnosti v březnu roku 2017. V rámci DVPP jsou s netradičním plánováním seznamováni i učitelé dalších MŠ.

Činnosti plánují učitelé MŠ podle všech oblastí RVP pro PV a dosahují dílčích výstupů v oblasti biologické, psychologické, interpersonální, sociálně – kulturní a environmentální. Plánují obsah v činnostech:

- Pohybových,
- Kognitivních,
- Environmentálních,
- Přírodovědných,
- Předčtenářských
- Předmatematických,
- Prosociálních,
- Konstruktivních,
- Manipulačních,
- Hudebních,
- Výtvarných,
- Pracovních,
- Literárních,
- Dramatických,
- Dopravních,
- Finančních,
- a dalších.

NABÍDKA TYPŮ ČINNOSTÍ (podrobnější konkretizace):

- ✓ lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení),
- ✓ nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě),
- ✓ pohybové a hudebně pohybové hry,
- ✓ sezónní činnosti (klouzání, bobování, hry se sněhem, hry s vodou a ve vodě, jízda na dětských dopravních prostředcích),
- ✓ manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji a náčiním, materiálem,
- ✓ činnosti seznamující děti s běžnými věcmi a předměty, které je obklopují a jejich praktické využívání,
- ✓ smyslové a psychomotorické hry,
- ✓ hry a činnosti pro rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti,

- ✓ konstruktivní činnosti,
- ✓ grafické činnosti,
- ✓ hudební a hudebně pohybové činnosti,
- ✓ věku přiměřené pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu a úpravy prostředí,
- ✓ činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho součástí,
- ✓ příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých osobních návyků,
- ✓ příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (při hrách, v dopravě, při setkávání s cizími lidmi) a k prevenci nemocí, nezdravých návyků a závislostí,
- ✓ přímé pozorování přírodních, kulturních, technických objektů a jevů v okolí dítěte, rozhovory o nich,
- ✓ záměrné pozorování běžných objektů a předmětů a určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky...), jejich charakteristických znaků a funkcí,
- ✓ motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností,
- ✓ konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání),
- ✓ spontánní hra,
- ✓ volné hry a experimenty s materiálem a předměty,
- ✓ námětové hry a činnosti,
- ✓ hry a činnosti podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, hudební, slovesné, konstruktivní, taneční, dramatické...),
- ✓ řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant,
- ✓ hry a činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení různých druhů paměti,
- ✓ (mechanické a logické, obrazné a pojmové),
- ✓ činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií),
- ✓ činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce),
- ✓ hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru a v rovině,
- ✓ činnosti zaměřené k seznamování s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství...) a jejich smysluplné praktické aplikaci,
- ✓ činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové a logické posloupnosti dějů, příběhů a událostí...,
- ✓ činnosti zajišťující radost, spokojenost, vyvolávající veselí a pohodu,
- ✓ činnosti s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné,
- ✓ činnosti nejrůznějšího zaměření, které vyžadují a umožňují samostatné vyjadřování, vystupování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení,
- ✓ příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání,
- ✓ cvičení organizačních dovedností,
- ✓ sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte,
- ✓ četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením,
- ✓ cvičení v projevovalání citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.),
- ✓ vycházky a výlety do okolí,
- ✓ návštěvy a pořádání kulturních akcí,
- ✓ činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností, záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší a v čem jsou si podobní (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, rozdíly mezi pohlavími, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem),
- ✓ činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních,

- ✓ běžné verbální i neverbální komunikační aktivity s druhými dětmi i dospělými,
- ✓ sociální a interaktivní hry, hraní rolí,
- ✓ kooperativní činnosti ve dvojicích, skupinkách,
- ✓ společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému,
- ✓ aktivity podporující sblížení dětí,
- ✓ aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří...),
- ✓ hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého, ochotě podělit se, půjčovat si hračky, střídat se, pomáhat si, vedoucí ke schopnosti vyřešit vzájemné spory,
- ✓ činnosti zaměřené na spoluvytváření a porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování (ve společnosti, ve školce, ve třídě), spolupodílení se na jejich tvorbě,
- ✓ činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije (rodina, vztahy, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi, kamarády, dospělými),
- ✓ hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své a druhých,
- ✓ běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování,
- ✓ aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy,
- ✓ přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy...),
- ✓ receptivní slovesné, literární činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů),
- ✓ setkávání se s uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě,
- ✓ hry zaměřené na poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává,
- ✓ aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost) v jednání lidí,
- ✓ aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (významné objekty),
- ✓ poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovatými rostlinami, běžnými chemickými látkami, technickými přístroji, objekty a jevy, požárem, povodní, a dalšími nepříznivými povětrnostními jevy, využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím,
- ✓ přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá a neživá, přírodní děje a jevy, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období),
- ✓ pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník...),
- ✓ ekologicky motivované hravé aktivity (ekohry),
- ✓ smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské (chovatelské výhledově) činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí,
- ✓ práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalšího médií,
- ✓ kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování),
- ✓ praktické činnosti s materiály (pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami),
- ✓ využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice.

6.1 Co dělají?

Integrovaný blok je inspirován slovesy. Hlavním smyslem je poznávat, popisovat, odhalovat činnosti a děje, hledat souvislosti a zákonitosti mezi nimi, a to z oblastí činností ze světa lidí, zvířat a věcí, případně i s návazností na svět techniky.

Učitel MŠ se zaměřuje na všechny oblasti života kolem dětí, pracuje s jejich dosavadní zkušeností a novými náměty a nápady. Plánuje činnosti jednodušší i složitější, zařazuje v co nejvyšší míře prožitkové učení.

Zařazuje co nejpestřejší nabídku z různých okruhů činností.

PŘÍKLADY NÁMĚTŮ PRO TÉMATA:

- SKÁČOU	- JÍ	- CHODÍ
- LÍTAJÍ	- POTÁPÍ SE	- SVÍTÍ
- ŠPLOUCHAJÍ	- KRESLÍ	- MRKAJÍ
- VYRÁBÍ	- KLOUŽOU	- CHROCHTAJÍ
- KOUŠOU	- LECHTAJÍ	- ŠTÍPOU
- LIJÍ SE	- KAPAJÍ	- JEZDÍ
- STOJÍ	- SEDÍ	- PIJÍ
- LEŽÍ	- DŘEPÍ	- BARVÍ
- LEPÍ	- PÍŠÍ	- PÍSKAJÍ
- ROSTOU	- FOUKAJÍ	- PRŠÍ
- ODEMYKAJÍ	- HRAJÍ SI	- SKLÁDAJÍ
- LÍŽOU	- BEROU	- KOUKAJÍ
- PLAŽÍ SE	- HÝBAJÍ SE	- ZAVÍRAJÍ
- ZTRÁCÍ SE	- SPORTUJÍ	- MARODÍ
- SLAVÍ	- ROSTOU	- MĚNÍ BARVU
- MÍCHAJÍ	- PÍCHAJÍ	- ZPÍVAJÍ
- Aj.		

6.2 Jak se chovají?

Integrovaný blok je inspirován přídavnými jmény a slovesy. Hlavním smyslem je poznávat, popisovat, odhalovat činnosti a děje, hledat souvislosti a zákonitosti mezi nimi, a to hlavně z oblasti chování živých tvorů (lidí a zvířat), případně i s návazností na svět věcí a techniky. Cílem je také odhalovat a prožít si důsledky chování a rozhodování se a rozvoj empatie a respektu. Děti se učí poznávat, že každý je jiný a jedinečný, každý se může zachovat ve stejné situaci různě, pro každého je něco příjemné a něco nepříjemné.

Učitel MŠ se zaměřuje na všechny oblasti života kolem dětí, pracuje s jejich dosavadní zkušeností a novými náměty a nápady. Plánuje činnosti jednodušší i složitější, zařazuje v co nejvyšší míře prožitkové učení.

Zařazuje co nejpestřejší nabídku z různých okruhů činností.

PŘÍKLADY NÁMĚTŮ PRO TÉMATA:

- JSOU VESELÍ	- JSOU SMUTNÍ	- JSOU ROZZLOBENÍ
- PLÁČOU	- POVÍDAJÍ	- MLČÍ
- SMĚJÍ SE	- KOMUNIKUJÍ	- ZLOBÍ SE
- UČÍ SE	- UBLIŽUJÍ SI	- POMÁHAJÍ SI
- CHRÁNÍ	- HÁDAJÍ SE	- ODPOČÍVAJÍ
- DOMLOUVAJÍ SE	- NASLOUCHAJÍ SI	- RESPEKTUJÍ SE
- USMÍVAJÍ SE	- ČEKAJÍ	- JSOU TRPĚLIVÍ
- Aj.		

6.3 Jaké to je?

Integrovaný blok je inspirován přídavnými jmény. Hlavním smyslem je rozvoj vnímání a pozorování a hledání souvislostí ve světě lidí, zvířat i věcí. Děti se učí, že vše je relativní (může být velký medvěd i velký mravenec), že tedy vlastnosti se učí zpravidla porovnáváním. Zpravidla učitel MŠ a děti volí protiklady v jednom tématu. Učí děti popisnému jazyku.

Učitel MŠ se zaměřuje na všechny oblasti života kolem dětí, pracuje s jejich dosavadní zkušeností a novými náměty a nápady. Plánuje činnosti jednodušší i složitější, zařazuje v co nejvyšší míře prožitkové učení.

Zařazuje co nejpestřejší nabídku z různých okruhů činností.

PŘÍKLADY NÁMĚTŮ PRO TÉMATA:

- VELKÉ	- MALÉ	- ŠIROKÉ
- ÚZKÉ	- TENKÉ	- TLUSTÉ
- KULATÉ	- ŠPIČATÉ	- VYSOKÉ
- NÍZKÉ	- DLOUHÉ	- KRÁTKÉ
- STUDENÉ	- TEPLÉ	- OSTRÉ
- TUPÉ	- STŘAPATÉ	- MOKRÉ
- SUCHÉ	- PRÁZDNÉ	- PLNÉ
- HEZKÉ	- OŠKLIVÉ	- LEGRAČNÍ
- ZAMOTANÉ	- ROVNÉ	- KŘÍVÉ, KLIKATÉ
- NOVÉ	- STARÉ	- TOČÍCÍ SE
- BLÝSKAVÉ	- HRBATÉ, HRBOLATÉ	- PRÁZDNÉ
- PLASTOVÉ, PAPÍROVÉ... (MATERIÁLY)		
- ČERVENÉ, MODRÉ...	(BARVY)	
- SLADKÉ, SLANÉ...	(CHUTĚ)	

6.4 Co se může stát když?

Integrovaný blok je inspirován slovesy a ději, pracuje se v něm s důsledky rozhodnutí a činů. Hlavním smyslem je pozorovat, popisovat a odhalovat činnosti a děje, hledat souvislosti a zákonitosti mezi nimi, a to z celé oblasti environmentální i společenské. Cílem je odhalovat následky činnosti člověka, i jednání a chování lidí mezi sebou navzájem, ve společenství, ve vztahu k přírodě. Zaměřuje se také na oblast prevence.

Učitel MŠ se zaměřuje na všechny oblasti života kolem dětí, pracuje s jejich dosavadní zkušeností a novými náměty a nápady. Plánuje činnosti jednodušší i složitější, zařazuje v co nejvyšší míře prožitkové učení.

Zařazuje co nejpestřejší nabídku z různých okruhů činností.

PŘÍKLADY NÁMĚTŮ PRO TÉMATA:

- CO SE MŮŽE STÁT, KDYŽ SI BUDEME HRÁT NA SILNICI?
- CO SE MŮŽE STÁT, KDYŽ BUDEME JÍST HODNĚ SLADKOSTÍ?
- CO SE MŮŽE STÁT, KDYŽ BUDEME MÁLO PÍT?
- CO SE MŮŽE STÁT, KDYŽ NEBUDEME ZALÉVAT KVĚTINY?
- CO SE MŮŽE STÁT, KDYŽ NEBUDE PRŠET?
- CO SE MŮŽE STÁT, KDYŽ NEBUDEME TŘÍDIT ODPADY?
- CO SE MŮŽE STÁT, KDYŽ ŘIDIČ NEDÁ DO AUTA PALIVO?
- CO SE MŮŽE STÁT, KDYŽ SI NEBUDEME UKLÍZET HRAČKY?
- CO SE MŮŽE STÁT, KDYŽ BUDEME KRÁST?
- CO SE MŮŽE STÁT, KDYŽ NĚKDO JINÉMU UBLIŽUJE?

Učitelka pracuje citlivě s tématy, které jsou pro děti osobní (rodiče kouří)...Vždy uvádí „může se stát, že“.

6.5 Svátky, oslavy, tradice

Učitelé MŠ zpracovávají období tradičních svátků a oslav:

- do probíhajících integrovaných bloků,
- nebo je zpracovávají odděleně.

Vnímají přání rodičů i dětí, přistupují k problematice citlivě a individuálně (některé z rodin dávají více důležitosti oslavám narozenin a svátků dětí, některé více prožívají období svátků velikonočních a vánočních, v některých rodinách se neslaví Svátek matek nebo vánoce....).

V případě dalších oslav tradičních svátků postupují učitelé MŠ citlivě, tak, aby se nikdo necítil znevýhodněn, pokud svátek či tradici nedodrží. Děti i učitelé se navzájem obohacují o své zkušenosti, prožitky a vnímají různorodost prožívání v rodinách.

PŘÍKLADY NÁMĚTŮ PRO TÉMATA:

- SLAVÍME VÁNOČNÍ A NOVOROČNÍ SVÁTKY,
- SLAVÍME DEN MATEK,
- SLAVÍME DEN DĚTÍ,
- SLAVÍME DEN ZEMĚ,
- SLAVÍME TITUL EKOŠKOLA,
- Aj.

7 PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – TZV. SKRYTÉ KURIKULUM

Činnosti, které probíhají v mateřské škole denně, průběžně, průřezově, jsou součástí tzv. skrytého kurikula. Patří zde oblast stolování, hygieny, sebeobsluhy a práce, zdravého životního stylu a bezpečnosti, života ve společnosti a pravidel chování a oblast komunikace, podpory výuky cizího jazyka a pohybu.

Průřezová témata procházejí napříč vzdělávacími oblastmi. Přispívají ke komplexnímu vzdělávání a pozitivně ovlivňují proces vytváření klíčových kompetencí dětí. Děti získávají možnost uplatňovat širší spektrum dovedností.

Děti jsou denně vedeny v aktivitách spontánních i řízených, frontálních, skupinových i individuálních k naplňování skrytého kurikula dle individuálních schopností a dle osobního tempa.

Učitel MŠ sleduje u každého dítěte průběžnou orientační diagnostikou stupeň rozvoje v uvedených oblastech a zabezpečuje rozvoj u dětí v co nejvyšší možné míře. Děti motivuje, povzbuzuje, užívá metodu pozitivního posilování.

Jednotlivé oblasti tzv. skrytého kurikula jsou pro potřeby učitelů rozpracovány v příloze ŠVP.

8 PŘÍPRAVA NA VSTUP DO ZÁKLADNÍ ŠKOLY

8.1 Povinné vzdělávání v MŠ

Plnit povinnost předškolního vzdělávání mají od 1. 9. 2017 v následujících školních rocích všechny děti, které dosáhly vždy do 31. 8. věku pěti let. Povinné předškolní vzdělávání má formu pravidelné denní docházky v pracovních dnech (s výjimkou dnů školních prázdnin, ty jsou každoročně zveřejněny na webu msmt.cz, termíny budou vyvěšeny i v prostorách MŠ) v souvislé době 4 hodin, pro naši MŠ je to denně v rozmezí 8. 00 – 12. 00 hodin.

Pravidla a podmínky pro docházku dětí, pro omlouvání neúčasti dětí a uvolňování dětí jsou stanovena ve školním řádu.

Plnit povinnost předškolního vzdělávání lze i formou individuálního vzdělávání. Pravidla a podmínky pro tento typ vzdělávání jsou vymezeny ve školním řádu MŠ.

8.2 Návaznost předškolního vzdělávání na základní vzdělávání

Mateřská škola je součástí právního subjektu ZŠ a MŠ Kunín. V obci je jen jedna mateřská škola se čtyřmi třídami a úplná základní škola. Spolupráce je intenzivní díky spojení MŠ a ZŠ a díky tomu, že zpravidla 95% dětí z MŠ přechází do ZŠ v Kuníně.

Učitelé mateřské školy:

- Jsou seznámeni s problematikou orientační diagnostiky u dětí v předškolním vzdělávání a s problematikou školní zralosti (díky studiu, samostudiu a absolvovaným seminářům),
- Uskutečňují činnosti pro rozvoj předčtenářské a předmatematické gramotnosti,
- Vždy usilují o co nejvyšší rozvoj dítěte v rámci jeho možností a sledují jednotlivé oblasti školní zralosti (tělesná, rozumová, citová a volní, sociální),
- Celou vzdělávací nabídku směřují k tomu, aby dítě bylo schopno zvládnout nároky školní docházky,
- Konzultují s rodiči dětí, které jsou v posledním roce předškolní docházky, prospívání dítěte a sdělují rodičům svůj úhel pohledu na zařazení dítěte do základního vzdělávání,
- Spolupracují při zápisu do základní školy, aktivně se ho účastní. Mohou porovnat projevy dítěte v MŠ a při zápisu, pokud jim rodiče dají souhlas a požádají je, vyslovují svůj názor (výsledky orientační diagnostiky) na zařazení dítěte do 1. třídy základní školy,
- Provádějí osvětovou činnost v problematice školní zralosti u dětí.

Učitelé základní školy a mateřské školy nabízejí zákonným zástupcům informace na schůzkách (ústní, písemné), zajišťují:

- Schůzku před zápisem do 1. třídy (přednáška na téma „Školní zralost“, informace o termínu a průběhu zápisu, o možnosti odkladu školní docházky, představení ŠVP Škola s rozhledem),
- Konzultace během zápisu,
- Průběžné sdělování dalších informací, dle potřeby zákonných zástupců,

- Schůzku s rodiči budoucích prvňáčků (organizace prvních dní v základní škole, informace, které pomůcky a školní potřeby nakoupí škola a které mají pořídit rodiče, představení ŠVP Škola s rozhledem, nabídka mimoškolních aktivit), zpravidla v měsíci červnu,
- Opakovaná setkávání zákonných zástupců s dětmi ve škole s učitelkou budoucích prvňáčků na tematických setkáních Škola nanečisto (celkem 4x v průběhu května a června),
- Konzultace se zákonnými zástupci, kteří se rozhodli požádat o odklad školní docházky svého dítěte (poskytnutí zprávy poradenského střediska, vypracování plánu pro dítě, další spolupráce),
- Nabídku knih a odborných materiálů k problematice školní zralosti (včetně Desatera pro zákonné zástupce předškoláků).

8.3 Děti s odkladem školní docházky v MŠ

Pro děti s odkladem vypracovává učitel naší mateřské školy plán individuálního rozvoje. Využívá zprávy poradenského zařízení (pokud zákonní zástupci zprávu poskytnou), případně využívá poznatky orientační diagnostiky. Zaměřuje se na oblasti, ve kterých se projevuje školní nezralost dítěte, rozvíjí dítě v co nejvyšší možné míře dle jeho možností. Učitel MŠ usiluje o co nejintenzivnější spolupráci se zákonnými zástupci, nabízí, a v případě zájmu zákonných zástupců poskytuje potřebné pedagogické poradenské služby.

9 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ VE VĚKU 2 – 3 LET

9.1 Historie vzdělávání dětí mladší 3 let v MŠ

V naší mateřské škole byly v předešlých letech přijímány, v případě nenaplněné kapacity, děti mladší tří let. Zpravidla měly zájem o přijetí takto malých dětí matky, které nastupovaly do zaměstnání a jejichž dítě dosáhlo 3 let věku během školního roku. Vždy byly přijímány děti, které již udržely čistotu a neměly pleny a byly samostatné při jídle, protože počty dětí nemohly být sníženy a děti byly přijímány do naplněných tříd. Se zákonnými zástupci jsme úzce spolupracovali při adaptaci dětí, přizpůsobily jsme prostředí i činnosti pro tyto děti. Uplatňovaly jsme princip individuálního přístupu. Děti se učily nápodobou od starších, protože třídy MŠ byly věkově heterogenní (smíšené).

9.2. Současný stav podmínek pro vzdělávání dětí mladší 3 let v MŠ

Legislativa nyní umožňuje přijímání dětí mladší tří let (od dosaženého věku 2 let). Povinností ředitele je zajistit optimální podmínky i pro vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let, pokud se v mateřské škole vzdělávají.

Zajištění věcných podmínek:

- Učitel MŠ zváží uložení a dostupnost hraček, učebních pomůcek a materiálů, které jsou určeny až pro děti starší tří let,
- Doplníme hračky, učební pomůcky a materiál pro děti mladší tří let,
- Učitel MŠ zajistí, aby děti mladší tří let neužívaly na školní zahradě nářadí a prvky, které nejsou pro děti mladší tří let vhodné,
- Učitel MŠ zajistí dítěti sezení na vhodné židli, u vhodného stolu (dle výšky dítěte),
- Prostor tříd je uzpůsobeno tak, aby byl zajištěn volný pohyb dětí i možnost odpočinku (relaxační koutky),
- V každé třídě je vyčleněn prostor pro ukládání individuálních hygienických potřeb dětí (potřeby dodává zákonný zástupce v plastovém a podepsaném boxu, další podmínky jsou vymezeny ve školním řádu).

Zajištění hygienických podmínek:

- Toaleta MŠ je dovybavena pro děti mladší tří let, které to potřebují, nočníkem, který je uskladněn ve sprchovém koutu umývárně,
- Pro přebalení dítěte jsou pořízeny omyvatelné přebalovací podložky (je doporučen přebalovací pult umístěný tak, aby zajišťoval intimitu dítěte při přebalování – to nemůžeme vždy zajistit, protože dítě musí přebalit učitelka, která je v tu chvíli odpovědná i za ostatní děti ve třídě),
- Na použité pleny jsou pořízeny nášlapné koše.

Činnosti spojené s mytím a dezinfekcí nočníku a nakládání s použitými plenami jsou zapracovány do provozního řádu školy.

Se zákonnými zástupci dětí od 2 do 3 let věku, které používají pleny, dohodne učitelka na třídě systém přinášení hygienických potřeb pro děti (pleny, vlhčené ubrousky, náhradní oblečení) tak, aby

byly k dispozici vždy v dostatečném množství. Pravidla a podmínky jsou vymezeny v provozním a školním řádu MŠ.

Životospráva:

- Zákonný zástupce projedná s učitelem MŠ případnou úpravu denního režimu dítěte mladšího 3 let (s ohledem na individuální potřebu aktivity, odpočinku nebo spánku jednotlivých dětí),
- Pokud je dítě v době podávání stravy v MŠ, stravuje se (úpravu doby pobytu dítěte v MŠ během dne a s tím spojenou úpravu odběru stravy si dohodne zákonný zástupce s učitelem MŠ a vedoucí školní jídelny),

Děti mladší tří let jsou zahrnovány do skupiny strávníků 3-6 let (vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování).

Psychosociální podmínky:

- Dítě má možnost se postupně adaptovat, zákonný zástupce při adaptaci dítěte spolupracuje s učitelem MŠ a naopak po nezbytně potřebnou dobu,
- Děti mladší tří let mohou potřebovat více času na činnosti, na odpočinek a spánek, na stravování. Učitel MŠ jim čas poskytne v rámci možností, které poskytuje kolektivní zařízení,
- Pravidla a pokyny jsou podávány učitelem MŠ zjednodušeně a srozumitelně vzhledem k věku dítěte.

Obsah vzdělávání

- Učitel MŠ si uvědomuje specifika související s úrovní motoriky, jazykového a psychického vývoje dítěte mladšího tří let,
- Učitel MŠ bere ohled na jiné tempo rozvoje prosociálních vztahů mezi dětmi,
- Učitel MŠ zná specifika práce s dětmi mladších tří let: dvouleté dítě je egocentrické, experimentuje, objevuje, vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se. Neorientuje se v prostoru a čase, žije tady a teď, má v jednu chvíli potřebu aktivního pohybu a za chvíli potřebu odpočinku nebo spánku, pozornost udrží krátkou dobu, mají problém se déle soustředit. Největší prostor potřebuje pro volnou hru a volný pohyb a pro odpočinek,
- Učitel MŠ ví, že děti mladší tří let se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vyžadují často opakování činností, potřebují pravidelné rituály.

Spolupráce se zákonnými zástupci dětí:

- Učitel MŠ i zákonný zástupce si uvědomují, že jejich vzájemná spolupráce je zásadní. Spoluúčasť rodičů je potřebná pro vstřícný a důvěryhodný vztah dítě-rodice-učitelé MŠ. Pro dítě je stále podstatné rodinné zázemí.

10 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

10.1 Pojmové vymezení

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výše uvedeného v § 16 školského zákona v platném znění. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení.

Naše škola zabezpečuje jednotný postup při integraci a vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Je v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním a vyšším odborném vzdělávání (školský zákon) v platném znění. Vychází z vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných v platném znění. Rovněž je v souladu se Školním řádem MŠ Kunín.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je uskutečňováno formou individuální integrace do běžných tříd na základě vyšetření dítěte v PPP nebo v SPC (dále v ŠZP – Školské poradenské zařízení) a na základě monitoringu a orientační diagnostiky prováděné učiteli. Vzdělávání probíhá na žádost a se souhlasem rodičů nebo zákonných zástupců.

Ve škole je zřízeno Školské poradenské pracoviště. Toto pracoviště je tvořeno zástupcem ředitele školy, který zároveň koordinuje jeho činnost, výchovným poradcem, dále školním speciálním pedagogem a metodikem prevence. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

10.2 Vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

- Spolupracujeme s odbornými pracovníky školského poradenského zařízení,
- Uplatňujeme speciální metody, postupy a formy práce na základě lékařského a speciálně pedagogického zařízení,
- Respektujeme zvláštnosti a možnosti dítěte,
- Dětem z odlišného jazykového prostředí věnujeme pozornost osvojení českého jazyka,
- Používáme potřebné didaktické, kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky, speciální učebnice, didaktické materiály,
- Využíváme poskytování pedagogicko – psychologických služeb a školských poradenských zařízení, služeb asistenta pedagoga, snížení počtu dětí ve třídě,
- Na základě doporučení ŠPZ zařazujeme děti do předmětu Speciální pedagogická péče, vedeného odborně proškoleným pracovníkem,
- Na základě doporučení odborného pracoviště upravujeme obsah, formy a metody vzdělávání dětí (dle typu zdravotního postižení či znevýhodnění),
- Seznamujeme učitele s typem postižení dítěte,
- Ve třídách s integrovanými dětmi vytváříme vhodné klima, domlouváme pravidla chování
- Metody a formy práce přizpůsobujeme skladbě dětí ve třídě,

- Uplatňujeme speciální pedagogické postupy, alternativní metody práce a prostředky vzdělávání,
- Upravujeme očekávané výstupy dle doporučení ŠPZ tak, aby byly pro děti reálné a splnitelné,
- Zpracováváme plány individuálního rozvoje a Plány pedagogické podpory,
- Při hodnocení dětí zohledňujeme druh, stupeň a míru postižení nebo znevýhodnění,
- Učitelé MŠ spolupracují navzájem, dále spolupracují s výchovným poradcem, odbornými pracovníky (s psychologem, speciálním pedagogem, sociálním pracovníkem) a se zákonnými zástupci.

10.3 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními

- Podpůrná opatření jsou v jednotlivých oblastech rozdělena do pěti kategorií podle míry postižení dítěte,
- Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě Plánu pedagogické podpory (PLPP). Plán pedagogické podpory vypracovává učitelka dítěte pro oblasti, ve kterých dítě selhává, a to ve spolupráci s druhou učitelkou, vedoucí učitelkou, výchovným poradcem a zákonným zástupcem dítěte. PLPP má písemnou podobu. Pokud nejpozději po 3 měsících tato opatření nestačí a nenastalo očekávané zlepšení, může zákonný zástupce dítěte požádat o vyšetření ve školském poradenském zařízení,

Jako podpůrná opatření pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a) V oblasti metod a obsahu vzdělávání:

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování i při realizaci činností,
- zaměření na rozvoj samostatnosti dítěte v co nejvyšší míře (sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení),
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy,
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření,
- respektování odlišných stylů učení jednotlivých dětí,
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby dítěti,
- respektování pracovního tempa dítěte a poskytování dostatečného času ke splnění úkolu.

b) V oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během vzdělávání,
- využívání skupinového vzdělávání,
- postupný přechod k systému kooperativní výuky,
- zařazování přestávek u činností, možnost činnosti rozfázovat.

c) Zařazení předmětu speciálně pedagogické péče

- Vyšetření dítěte ve školském poradenském zařízení doporučuje učitelka dítěte ve třídě, podnět mohou podat i další učitelé MŠ,
- Návrh na vyšetření dítěte ve školském poradenském zařízení projedná učitelka dítěte se zákonným zástupcem dítěte. Pokud ten s vyšetřením souhlasí, dostane k podpisu připravený informovaný souhlas s vyšetřením ve školském poradenském zařízení. Zákonný zástupce si může vybrat, v kterém poradenském zařízení chce nechat své dítě vyšetřit,
- Doporučení školského poradenského zařízení projedná učitelka dítěte se zákonným zástupcem dítěte,
- Podpůrná opatření druhého až pátého stupně se poskytují pouze na základě doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte.

10.4 Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

- Pro dítě, které má platné doporučení k integraci a jehož zákonný zástupce požádá ředitele školy o vzdělávání svého dítěte podle individuálního vzdělávacího plánu (IVP), škola vypracování tohoto plánu zajistí,
- IVP vypracovává učitel dítěte ve spolupráci s druhým učitelem na třídě, s vedoucí učitelkou, výchovným poradcem a pracovníky školského poradenského zařízení,
- IVP má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje učitel se zákonným zástupcem dítěte,
- Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v §28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. v platném znění,
- Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do 1 měsíce od doporučení školského poradenského zařízení,
- Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné,
- IVP může být zpracován i pro kratší období, než je školní rok,
- IVP může být doplňován a upravován i v průběhu školního roku,
- Učitelka, případně ve spolupráci se výchovným poradcem zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce dítěte, bez kterého nemůže být IVP prováděn,
- Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem dítěte a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP vedoucí učitelce MŠ, která je zaznamená do školní matriky, vedoucí učitelka informuje zástupce ředitele školy,
- IVP bude průběžně vyhodnocován a upravován.

11 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

11.1 Pojmové vymezení

Za nadané je považováno dítě, které dosahuje výkonů nad rámec běžného průměru populace. Pomoc při identifikaci a následné péči o mimořádně nadaného žáka poskytují ŠPZ se souhlasem rodičů (zákonných zástupců).

Za mimořádně nadané dítě se považuje dítě, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

11.2 Systém péče o nadané a mimořádně nadané děti

- Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných dětí spolupracujeme se školským poradenským zařízením,
- Na základě doporučení sestavíme individuální vzdělávací plán,
- IVP vypracovává učitel dítěte ve spolupráci s druhým učitelem na třídě, s vedoucí učitelkou, výchovným poradcem a pracovníky školského poradenského zařízení,
- IVP má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje učitel se zákonným zástupcem dítěte,
- Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v §28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. v platném znění,
- Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do 1 měsíce od doporučení školského poradenského zařízení,
- Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné,
- IVP může být zpracován i pro kratší období, než je školní rok,
- IVP může být doplňován a upravován i v průběhu školního roku,
- Učitelka, případně ve spolupráci se výchovným poradcem zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce dítěte, bez kterého nemůže být IVP prováděn,
- Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem dítěte a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP vedoucí učitelce MŠ, která je zaznamenána do školní matriky, vedoucí učitelka informuje zástupce ředitele školy,
- Dle stupně nadání jsou dítěti zadávány specifické úkoly, případně další samostatná práce a tvořivost. Vzdělávací obsah je obohacován, je umožňován rozvoj nadání,
- Poskytujeme poradenství o dalších možnostech zapojení dítěte do mimoškolní činnosti,
- Pomáháme začlenit takové dítě do přirozené vrstevnické skupiny, vedeme všechny ke vzájemné toleranci,
- Využíváme speciální metody, formy a prostředky vzdělávání, didaktické materiály, poskytování pedagogicko – psychologických služeb,
- Umožňujeme předčasný nástup dítěte ke školní docházce,
- Umožníme vzdělávání skupiny mimořádně nadaných dětí.

12 EVALUAČNÍ SYSTÉM

EVALUACE MÁ VÝZNAM TEHDY, POKUD JE SMYSLUPLNÁ, TZN.
POKUD NÁM POMŮŽE POSUNOUT SE KE KVALITĚ A POKUD O KVALITĚ INFORMUJE
(POPISNÝM JAZYKEM)

12.1 Prostředky evaluace

- Soustavné průběžné orientační pozorování,
- Záměrné pozorování dítěte učitelem,
- Záměrné pozorování vedoucí učitelky (hospitace, orientační vstupy...),
- Příležitostné i pravidelné rozhovory (s učiteli, mezi učiteli, s rodiči, s dětmi...),
- Diskuse na pedagogické radě,
- Zápisy do třídních knih,
- Fotografie, videozáznamy,
- Portfolia dětí (kresbný projev, výtvarné práce, výrobky, záznamy grafomotorických cviků, pracovní listy),
- Záznamy o dětech,
- Záznamy v týdenních plánech (hodnocení, změny, postřehy...),
- Dotazníky, ankety pro učitele, rodiče.

12.2 Postup při provádění evaluace

Důležité je zachování tří postupných, stále se opakujících kroků:

1. naučit si uvědomovat si přednosti a nedostatky (co se nám daří, nedaří, co nám vadí, neladí),
2. konkrétně zjištění pojmenovat: i přednosti i nedostatky, určit příčiny úspěchu i neúspěchu,
3. zvolit nové, účinnější postupy, ať ke zlepšení stávající, již dobré situace, nebo k odstranění chyb či neúspěchu.

Postup při zavádění nového:

1. Má motivace,
  - i. Vnitřní - chci něco změnit,
  - ii. Vnější - musím, požaduje to vedení, zákonní zástupci,
  - iii. Obojí - chci i musím něco změnit.
2. Sbíráám informace, jak to můžu udělat (v knihách, časopisech, zkušenosti jiných, internet, anketa, dotazník, diskuse, rozhovor, porada, semináře, zpětná vazba ...),
3. Zpracuji informace,
4. Uvedu do praxe,
5. Zkontroluji, jestli to mělo smysl, jestli nastal posun ke kvalitě, jestli to odpovídá obecným i specifickým cílům, jestli jsem dosáhla žádaného,
6. Pokud jsem úspěšná, pokračuji v zavádění změny,
7. Pokud ne, postupuji znovu od bodu č. 2.

12.3 Systém evaluačních procesů

A. VNĚJŠÍ SYSTÉM hodnocení:

- Rodiči (ústně, případně písemně v dotazníku, anketě...),
- Pedagogy, zejména 1. třídy ZŠ – posuzují školní zralost, oblast spolupráce MŠ a ZŠ,
- Odborníky (např. z PPP, z řad lékařů) – hodnotí ústně a písemně,
- ČSI – má přesně stanovené předměty, metody, kritériální ukazatele, hodnotící škálu a četnost inspekcí.

B. VNITŘNÍ SYSTÉM (hodnocení pedagogy, dalšími zaměstnanci, dětmi z mateřské školy, vedením školy), dále podrobně rozpracován.

12.4 Evaluace dlouhodobá

1. HODNOCENÍ ŠKOLY

Termín: 1 x za 3 roky

Odpovědnost: za organizaci ředitel školy, za MŠ vedoucí učitelka

Forma: písemně

2. VÝROČNÍ ZPRÁVA

Termín: 1 x ročně

Odpovědnost: za organizaci ředitel školy, za MŠ vedoucí učitelka

Forma: písemně

3. POHOVORY S UČITELI MŠ

Termín: 1 x ročně

Odpovědnost: za organizaci ředitel školy, za MŠ vedoucí učitelka

Forma: osobně, písemně

12.5 Evaluace krátkodobá, průběžná

1. KVALITA NAPLŇOVÁNÍ ZVOLENÝCH ÚKOLŮ ROČNÍHO PLÁNU

Termín: 2 x ročně, zpravidla za pololetí, na pedagogické radě

Forma: vždy na konci pololetí, do tabulky, odpovědi na otázky, písemně za třídu,

Odpovědnost: učitelé na třídách

vedoucí učitelka za MŠ do výroční zprávy

2. KVALITA VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE PEDAGOGŮ, KVALITA ORGANIZACE PRÁCE, DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ, SPOLUPRÁCE, KOMPETENCÍ A ODPOVĚDNOSTÍ...

- dle plánu kontrolní činnosti

Termín: průběžně

Odpovědnost: vedoucí učitelka

Forma: písemně (záznamy)

(jak se učitelé na práci s dětmi připravují, připravenost prostoru, pomůcek, využívání, návaznost a propojení témat s reálným životem, plynulost a efektivnost organizace činností, vhodnost a použití metod a prostředků vzhledem k vývojovým možnostem, potřebám a zájmům dětí, individualizace vzdělávání, vytváření základů klíčových kompetencí, účinnost motivace a hodnocení, kvalita interakce a komunikace mezi učitelkou a dětmi a dětmi a učitelkami navzájem, zařazování kooperativní výuky aj.)

- dle plánu porad a pg. rad
odpovědnost: všichni, vedoucí učitelka, ústně, případně písemný záznam

(jak zaměstnanci znají RVP, ŠVP – cíle, rizika, obsah, podmínky, jak se s nimi ztotožňují, časový rozvrh a organizace práce, kvalita práce, týmová práce, možnost participace na řízení a plánování, kompetence a odpovědnosti zaměstnanců, možnost profesního růstu a dalšího vzdělávání, dostatek odborné literatury a časopisů, možnost uplatnění vlastní orientace učitelek, soulad pracovní doby, rozvržení pracovních náplní...)

3. EVALUACE PO UKONČENÍ INTEGROVANÉHO BLOKU

Odpovědnost: všichni, součinně učitelky na třídě

Termín: vždy po ukončení integrovaného bloku

Forma: ústně nebo písemně (do TVP, do tabulky ke specifickým cílům), možné oblasti:

- A. Evaluace podmínek pro realizaci integrovaného bloku
- B. Evaluace dle specifických cílů (tabulka)
- C. Evaluace výstupů integrovaného bloku
- D. Evaluace vytváření základů kompetencí
- E. Evaluace vztahů ve třídě, postojů dětí
- F. Evaluace přístupů k dětem s integrací
- G. Další informace, okolnosti, které měly vliv na vzdělávání

4. KVALITA KAŽDODENNÍ VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PRÁCE

Odpovědnost: všichni, učitelé provádějí evaluaci své práce za současného provádění reflexe s dětmi, výsledek zaznamenají v poznámkách písemně

Termín: minimálně 4 záznamy za týden

Forma: písemně do třídní knihy, do oddílu poznámek

Učitelky vzájemně ústně posuzují, co se dařilo, nedařilo, co ještě chtějí, případně by měly zařadit, co se ještě musí děti učit, procvičovat, jak byly vhodné metody, formy práce a prostředky. Učitelky si navzájem vyměňují informace o průběhu dne. Vyvarují se hodnocení vlastností dětí, používají popisný jazyk. Hodnocení individuálního výsledku posuzují směrem k vývoji jedince, neporovnávají výsledky ostatních dětí. Popisují zájem o nabízené činnosti, reakce dětí, dobu jejich soustředění. Zaznamenávají změny proti plánu.

Do třídní knihy zapisují na základě svých pozorování a reflexe od dětí, co se děti nejvíce ten den učily.

5. EVALUACE POMOCÍ OBECNÝCH CÍLŮ

Odpovědnost: všichni

Termín: průběžně, stále při plánování i realizaci činností

Forma: ústně

Kdykoliv během dne, při plánování a přípravě činností, při jejich realizaci, si učitelka pokládá následující otázky a operativně koriguje své působení směrem k požadované kvalitě:

1. *CO SE PRÁVĚ TEĎ DÍTĚ UČÍ?*
2. *S JAKOU HODNOTOU SE PRÁVĚ TEĎ DÍTĚ SETKÁVÁ?*
3. *JAKÝ MÁ PRÁVĚ TEĎ DÍTĚ PROSTOR PRO SAMOSTATNOST A MOŽNOST OVLIVNIT SITUACI, VE KTERÉ SE NACHÁZÍ?*

Otázky jsou zpracované dle obecných cílů v RVP PV:

1. Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení
2. Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

6. EVALUACE VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ, PORTFOLIA DĚTÍ

Odpovědnost: všichni pedagogové
Termín: průběžně, dle dohody učitelek na pedagogické poradě
Forma: kombinace: ústně, i písemným záznamem

Nová koncepce vzdělávání přijala OSOBNOSTNĚ ORIENTOVANÝ MODEL. Cílem je poznat každé dítě a provádět neustálou průběžnou pedagogickou diagnostiku a rozvíjet ty dovednosti a návyky, které jsou pro KONKRÉTNÍ DÍTĚ V DANÉM OBDOBÍ AKTUÁLNÍ, podle hesla:

zacházení s různými dětmi stejně je nespravedlivé

Znamená to, že poté, co učitelka dítě pozná, orientačně diagnostikuje, hledá pro každého cestu – metodický postup, organizační formu, prostředky, míru času, jak ho bude rozvíjet a učit dál.

EVALUACE – VYHODNOCENÍ POKROKŮ V UČENÍ DĚTÍ – FÁZE: (všechny 3 fáze se opakují, postupují, střídají – to je evaluace)

1. SBĚR INFORMACÍ

- Pozorování (záměrné i bezděčné)
- Provádět si záznam (lísteček, archy)

2. ROZBOR NASBÍRANÝCH INFORMACÍ

- Portfolio dítěte (sběrné, výběrové)
- Rozhovor (uč. x dítě, uč. x rodič, uč. x uč.)
- Fotodokumentace, jiná dokumentace
- Videodokumentace (nejlépe, pokud jsou potíže)
- Audionahrávky (hlavně pro logopeda)

3. ZÁZNAM A PLÁN KROKŮ DO BUDOUCNA

- Moje příprava pro práci s dítětem – v podstatě TVP

TVORBA PORTFOLIÍ DĚTÍ V MŠ

- A. Pořízení složky nebo volné řazení dokumentů – učitelé MŠ nabídnou zákonným zástupcům hromadné pořízení složek s euroobaly, pořizovací cenu hradí zákonný zástupce. Složka je využita k chronologickému řazení dokumentů dítěte, na konci školního roku si rodina složku odnáší domů a rodině zůstává. Pokud zákonný zástupce nechce složku s obaly hradit, řadí učitel MŠ dokumenty dítěte volně a předá je na konci školního roku zákonnému zástupci bez složky,
- B. Učitelé MŠ zařazují chronologicky dítěti do složky nebo volně výtvarné práce, výrobky, pracovní listy a záznamy grafomotorických cviků. Zpravidla práce označují i datem. Do složky mohou být zařazovány i fotografie staveb, záznamy ze společných činností. Výtvarné práce a

výrobky, které se do složky nedají umístit, dostávají děti volně, někdy i během školního roku. Chronologické řazení umožňuje sledovat míru pokroku u dětí. Zpravidla 2 x ročně děti kreslí postavu, učitelka kresbu označí datem. Učitel MŠ také zaznamenává postřehy k sebehodnocení dětí (co umím, co bych se chtěl-a naučit, umět....,

- C. Portfolia si děti mohou prohlížet, i vzájemně, pokud s tím souhlasí. Zákonní zástupci si prohlíží jen portfolio svého dítěte. Portfolio svého dítěte si mohou zákonní zástupci zapůjčit po domluvě s učitelem MŠ na určitou dobu (víkend, týden aj.) domů,
- D. Portfolio může sloužit jako podklad ke konzultaci zákonných zástupců a učitelů MŠ.

7. PRAVIDLA A POSTUP PRO PROVÁDĚNÍ ZÁZNAMŮ O DĚTECH

Každé dítě má vedeny písemné záznamy orientační diagnostiky.

1. Učitel MŠ provádí záznam o dítěti proto, aby zachytil současný stav rozvoje dítěte a vytýčil další cestu a postup,
2. Zvažuje, zda je stav rozvoje dítěte a jeho schopností ve všech oblastech v normě nebo zda se vyskytují výrazné odchylky, vyhledává informace ve vývojové psychologii (sleduje odbornou literaturu a tisk, ověřuje si informace z ověřených odborných internetových zdrojů),
3. Učitel MŠ si může provádět dílčí poznámky různou formou (do sešitu, na lístečky...),
4. Záznam do formuláře provádí průběžně, může zvolit i metodu záznamu jedné pozorované oblasti u všech dětí v jedné oblasti (pozorování bude více cílené, záměrné),
5. K záznamu přikládá případně další přílohy písemné (žádosti o vyšetření na odborném pracovišti, zprávy z vyšetření apod.),
6. Výtvarné práce dětí, pracovní listy, fotografie a záznamy grafomotorických cvičení učitel MŠ ukládá do portfolia dítěte,
7. Záznam je k dispozici pouze učitelům v MŠ a zákonným zástupcům dítěte,
8. Záznam, výsledky prací a další postupy v práci s dítětem učitelka konzultuje pouze se zákonnými zástupci dítěte,
9. V případě zjištěných závažnějších skutečností projedná se zákonnými zástupci další postup a navrhne spolupráci s poradenským pracovištěm,
10. Záznam má dvě fáze:
  - I. **Popis** současného stavu popisným jazykem (bez osobního hodnocení, odsuzování a kritiky)
  - II. **Další dílčí postup**, který učitelka zvolí pro rozvoj dítěte (co bude rozvíjet, co bude upevňovat, procvičovat, jak bude působit na dítě, jaká navrhuje opatření)

Pro období platnosti ŠVP byly jako prioritní pro záznamy dětem na pedagogické radě zvoleny tyto oblasti:

- Úroveň sebeobslužných dovedností
- Slovní zásoba aktivní a pasivní,
- Rozumění řeči a domlouvání se řečí,
- Úroveň verbální komunikace
- Úroveň pozornosti při vnímání
- Úroveň vůle a vytrvalosti
- Úroveň řešení problémů a myšlenkových operací
- Úroveň schopnosti respektovat pravidla
- Úroveň způsobilost sledovat instrukci a plnit zadané úkoly
- Úroveň schopnosti sebeovládání a přizpůsobivosti

- Úroveň společenských návyků a pravidel
- Úroveň navazování kontaktů s dospělými
- Úroveň navazování kontaktů s dětmi
- Úroveň sociability a spolupráce
- Úroveň adaptability ke změně

Učitel MŠ může sledovat i další oblasti rozvoje dítěte. Mohou pořizovat záznam i pro další oblasti rozvoje dle uvážení.

13 ÚČAST ŠKOLY V PROJEKTECH

13.1 Probíhající projekty

EKOŠKOLA PRO MŠ

Škola je zapojena do projektu od září roku 2016, v dubnu roku 2017 získala mezinárodní titul Ekoškola pro MŠ, který jí byl propůjčen na období 2 let. V dubnu v roce 2019 byl titul obhájen opět na dvouleté období.

Kritéria projektu pro MŠ jsou dostupná na webových stránkách eko-skolky.cz, informace o aktuálním projektovém dění v naší škole jsou v záložce Ekoškola pro MŠ na webových stránkách školy. Ve škole pracuje funkční Ekotým pod vedením koordinátora. Plánujeme další práci v projektu.

RODIČE VÍTANI

Škola splňuje kritéria pro titul Rodiče vítáni. Informace o projektu jsou na webových stránkách rodicevitani.cz, v profilu naší školy jsou specifikovaná konkrétní kritéria, která naše škola splňuje.

PROJEKT ČESKÉ OBCE SOKOLSKÉ

Účastníme se dalším rokem druhého ročníku projektu „Svět nekončí za vrátky, cvičíme se zvířátky“ České obce sokolské. Plánujeme další účast v projektu.

VZDĚLÁVACÍ PROJEKTY

Pedagogové naší školy se vzdělávají v projektu Cesta (celkem 2). Informace o projektových aktivitách jsou dostupné na webové adrese kvic.cz, v záložce Projekty.

13.2 Plánované projekty

E-TWINNING

Plánujeme účast v projektu, který umožňuje zaměstnancům škol z různých evropských zemí vzájemně komunikovat, spolupracovat, zapojovat se do projektů a sdílet své nápady.

14 SEZNAM PŘÍLOH ŠVP BAREVNÁ ŠKOLKA

PŘÍLOHOU ŠVP JE VŽDY AKTUÁLNÍ ROČNÍ PLÁN.

- A. PRŮŘEZOVÁ TÉMATA (TZV. SKRYTÉ KURIKULUM)
- B. PODPORA KOMUNIKACE A MLUVENÉ ŘEČI V ZŠ A MŠ KUNÍN,
- C. PODPORA ROZVOJE PŘEDČTENÁŘSKÉ A PŘEDMATEMATICKÉ GRAMOTNOSTI
- D. METODIKA PROGRAMU SLUNÍČKO,
- E. VZOR ZÁZNAMOVÉHO ARCHU PRO DÍTĚ.
- F. SEZNAM NÁVRHŮ ČINNOSTÍ PRO MULTIKULTURNÍ VÝCHOVU,
- G. SEZNAM NÁVRHŮ ČINNOSTÍ PRO PREVENCI SOCIOPATOLOGICKÝCH JEVŮ A VÝCHOVY KE ZDRAVÉMU ŽIVOTNÍMU STYLU,
- H. SEZNAM NÁVRHŮ ČINNOSTÍ PRO ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVU,